

Brussel, 27 november 2018
(OR. en)

14257/1/18
REV 1

Interinstitutioneel dossier:
2018/0231(COD)

COMPET 772	SAN 391
MI 834	DENLEG 99
IND 343	PHYTOSAN 30
CONSOM 315	SEMENCES 19
JUSTCIV 275	STATIS 73
AGRI 552	ECOFIN 1052
AGRIFIN 132	CADREFIN 353
VETER 82	IA 372
AGRILEG 199	CODEC 1995
ANIMAUX 23	

NOTA

van:	het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel)
aan:	Raad
nr. vorig doc.:	13836/18 COMPET 730 MI 789 IND 317 CONSOM 303 JUSTCIV 260 AGRI 522 AGRIFIN 119 VETER 75 AGRILEG 183 ANIMAUX 21 SAN 373 DENLEG 96 PHYTOSAN 28 SEMENCES 18 STATIS 70 ECOFIN 1008 CADREFIN 318 IA 350 CODEC 1875
Nr. Comdoc.:	9890/18 COMPET 427 MI 439 IND 158 CONSOM 168 JUSTCIV 141 AGRI 275 AGRIFIN 55 VETER 48 AGRILEG 89 ANIMAUX 8 SAN 184 DENLEG 48 PHYTOSAN 16 SEMENCES 7 STATIS 38 ECOFIN 590 CADREFIN 84 IA 192 CODEC 1001 + ADD 1
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot vaststelling van het programma voor de eengemaakte markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, en Europese statistieken, en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 en (EU) 2017/826 - <i>Partiële algemene oriëntatie</i>

I. INLEIDING

1. Op 7 juni 2018 heeft de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad haar voorstel ingediend voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma voor de eengemaakte markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, en Europese statistieken, en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 en (EU) 2017/826.
2. Doel van het programma is de governance van de interne markt te versterken en consumenten, bedrijven en overheden in staat te stellen de marktintegratie- en opening optimaal te benutten, het concurrentievermogen van ondernemingen, met name kleine en middelgrote ondernemingen/het midden- en kleinbedrijf, te bevorderen, en een kader voor Europese statistieken tot stand te brengen. Het programma moet volgens het voorstel worden vastgesteld voor de periode van het volgende meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027. Het brengt de activiteiten samen die tijdens de huidige MFK-periode worden gefinancierd uit zes voorloperprogramma's (Europees statistisch programma, Cosme; Consumentenprogramma; programma ter ondersteuning van specifieke activiteiten op het gebied van financiële verslaggeving en controle van jaarrekeningen; de verordening in verband met de voedselketen, diergezondheid en dierenwelzijn, plantgezondheid en teeltmateriaal; de verordening ter ondersteuning van de betrokkenheid van consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten), en bevat ook een aantal nieuwe initiatieven. De voorgestelde financiële middelen bedragen 4,1 miljard EUR.
3. Aangezien de voorgestelde verordening deel uitmaakt van het pakket van voorstellen in verband met het MFK, zijn alle bepalingen met gevolgen voor de begroting of van horizontale aard apart gehouden - en dus buiten de beoogde partiële algemene oriëntatie gelaten - in afwachting van verdere vooruitgang met het MFK. Deze bepalingen, die in de tekst zijn aangegeven tussen vierkante haken, betreffen de samenwerking van derde landen (overwegingen 55 en 56), bescherming van de Uniebegroting in geval van algemene rechtsstatelijke gebreken in de lidstaten (overweging 80), de totale financiële middelen voor de uitvoering van het programma (artikel 4, lid 1), de aan specifieke doelstellingen toegekende indicatieve bedragen (artikel 4, lid 2), de deelname van bij het programma betrokken derde landen (artikel 5) en de verwijzing naar de InvestEU-verordening (artikel 15).

4. De Commissie interne markt en consumentenbescherming (IMCO) van het Europees Parlement heeft de heer Nicola Danti (S&D, IT) tot rapporteur benoemd en is voornemens in januari 2019 over een ontwerpverslag te stemmen. De plenaire stemming zal naar verwachting in februari of maart 2019 plaatsvinden.
5. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 17 oktober 2018 advies uitgebracht¹; op het advies van het Comité van de Regio's wordt nog gewacht.

II. BESPREKINGEN IN DE RAAD

1. De Groep concurrentievermogen en groei (industrie) - zo nodig aangevuld met deskundigen van andere groepen - heeft het Commissievoorstel uitvoerig besproken tijdens vergaderingen tussen juni en november 2018.
2. De effectbeoordeling bij dit voorstel² is in detail besproken tijdens twee vergaderingen van de groep op respectievelijk 3 en 13 juli 2018. Uit de bespreking van de effectbeoordeling bleek dat de delegaties de doelstelling van de voorgestelde verordening, alsook de door de Commissie voorgestelde methoden, criteria en opties, grotendeels onderschrijven.
3. Het Commissievoorstel werd over het algemeen positief onthaald door de delegaties. Gelet op het feit dat het programma activiteiten samenbrengt die vroeger uit andere voorloper-programma's werden gefinancierd, namen zij nota van de uitleg door de Commissie dat het programma zal bijdragen tot vereenvoudiging, acties zal helpen stroomlijnen en de synergie tussen acties zal helpen te benutten, overlappingen zal verminderen en een flexibeler en kosteneffectiever financieringskader tot stand zal brengen.

¹ Doc. 13680/18.

² Doc. 9890/18 en ADD 2-3.

4. Toch nam het voorzitterschap naar aanleiding van de bespreking op groepsniveau in zijn compromistekst een aantal wijzigingen van het oorspronkelijke voorstel op, met name:
- de specifieke vermelding van het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders in de titel van de verordening en het onderwerp, rekening houdend met het aandeel van dit gebied in de totale financiële middelen van het programma;
 - meer gedetailleerde bepalingen over de uitvoering en de governance van het programma, onder meer met betrekking tot de vaststelling van werkprogramma's, de rol van het Comité voor het Europees statistisch systeem, de assistentie van twee aanvullende comités en de tussentijdse evaluatie van het programma;
 - de doelstellingen van het programma, met name wat betreft de preventie van de ongerechtvaardigde ongelijke behandeling van marktdeelnemers, de steun aan kleine en middelgrote ondernemingen, onder meer in de toeristische sector, de ontwikkeling van vaardigheden met bijzondere aandacht voor digitalisering, de belangen van consumenten en Europese statistieken;
 - de gedetailleerde bepalingen over subsidiabele acties, subsidiabele entiteiten, subsidiabele kosten en medefinancieringspercentages op het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders;
 - de gedetailleerde bepalingen over subsidiabele acties op het gebied van Europese statistieken.
5. De compromistekst van het voorzitterschap gaat in bijlage dezes (wijzigingen in vergelijking met de vorige versie van doc. 13836/18 zijn aangegeven met **vet onderstreept** voor toevoegingen en met doorstreping voor schrappingen). Het compromis heeft geen betrekking op de delen tussen vierkante haken in de overweging 55, 56 en 80, artikel 4, leden 1 en 2, artikel 5 en artikel 15 van de voorgestelde verordening in verband met de in punt I.3 vermelde kwesties.

Daarnaast is artikel 14, lid 2, van het voorstel tussen haken geplaatst omdat andere voorbereidende instanties van de Raad nog bezig zijn met de bespreking van de horizontale regels voor het verlenen van steun aan acties waaraan een excellentiekeurcertificering is toegekend, en voor het verlenen van steun onder andere cumulatieve vergelijkende voorwaarden.

Daarom is dit slechts een partiële algemene oriëntatie.

6. De compromistekst van het voorzitterschap in bijlage dezes is het resultaat van de voortdurende inspanningen van het voorzitterschap en de lidstaten om een goed evenwicht te vinden tussen de verschillende belangen en doelstellingen. Zij is op 14 november 2018 besproken door het Comité van permanente vertegenwoordigers (1e deel). Uit deze bespreking bleek dat een grote meerderheid van de delegaties de compromistekst van het voorzitterschap kan steunen. Daarom beschouwt het voorzitterschap deze compromistekst als een solide basis voor het bereiken van een partiële algemene oriëntatie tijdens de zitting van de Raad Concurrentievermogen op 29 november 2018.

Er zij op gewezen dat het VK met betrekking tot de volledige tekst een voorbehoud voor behandeling door het nationale parlement heeft gemaakt.

III. CONCLUSIE

De Raad wordt verzocht overeen te komen om op basis van de compromistekst in bijlage dezes tot een partiële algemene oriëntatie over het Commissievoorstel te komen.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot vaststelling van het programma voor de eengemaakte markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders, en Europese statistieken, en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 en (EU) 2017/826³

(voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name

artikel 43, lid 2, artikel 168, lid 4, onder b), en de artikelen 114, 173 en 338,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁴,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's⁵,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

³ VK: parlementair voorbehoud.

⁴ PB C ... van ..., blz.

⁵ PB C ... van ..., blz.

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) De interne markt is een hoeksteen van de Unie. Sinds de oprichting ervan levert zij een belangrijke bijdrage aan groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid. Zij heeft voor Europese ondernemingen, met name kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (hierna "kmo's"), nieuwe mogelijkheden en schaalvoordelen gecreëerd en hun industriële concurrentievermogen versterkt. De interne markt heeft banen helpen scheppen en consumenten een grotere keuze tegen lagere prijzen geboden. Zij blijft een drijvende kracht om de economie sterker, evenwichtiger en rechtvaardiger te maken. De interne markt is een van de grootste prestaties van de Unie en haar grootste troef in een steeds verder globaliserende wereld.
- 2) De interne markt moet zich voortdurend aanpassen aan een snel veranderende omgeving die wordt gekenmerkt door een digitale revolutie en globalisering. Een nieuw tijdperk van digitale innovatie blijft mogelijkheden bieden voor burgers en bedrijven en genereert nieuwe producten en ondernemingsmodellen en nieuwe mogelijkheden voor de efficiënte productie van hoogwaardige statistieken, maar vormt evenzeer een uitdaging op het vlak van regelgeving en handhaving.
- 3) De omvangrijke Uniewetgeving onderbouwt de werking van de interne markt. Dit geldt met name voor concurrentievermogen, normalisatie, conformiteitsbeoordeling, consumentenbescherming, markttoezicht en het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders, maar ook voor de regels voor het bedrijfsleven, handel en financiële transacties, de productie van Europese statistieken en de bevordering van eerlijke mededinging, die een gelijk speelveld creëren dat van essentieel belang is voor de werking van de interne markt.
- 4) Er blijven echter nog steeds ongerechtvaardigde of disproportionele belemmeringen voor de goede werking van de interne markt bestaan, en nieuwe obstakels duiken op. Regels vaststellen is slechts een eerste stap; ervoor zorgen dat ze functioneren is net zo belangrijk. Het gaat uiteindelijk om een kwestie van vertrouwen van de burger in de Unie, in haar vermogen om resultaten te behalen en banen en groei te creëren en tegelijk het openbaar belang te beschermen.

- 5) Momenteel bestaan verschillende programma's voor optreden van de Unie op het gebied van concurrentievermogen van ondernemingen met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen/het midden- en kleinbedrijf (kmo's/mkb), consumentenbescherming, consumenten en eindgebruikers van financiële diensten, beleidsvorming op het gebied van financiële diensten en van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders. Een aantal aanvullende activiteiten wordt rechtstreeks uit de begrotingsonderdelen voor de interne markt gefinancierd. De verschillende acties moeten worden gestroomlijnd en de synergie ertussen moet worden benut, en er moet een flexibeler en soepeler kader worden geboden voor de financiering van activiteiten ter verwezenlijking van een goed en op de meest kostenefficiënte wijze functionerende interne markt. Daarom is het nodig een nieuw programma vast te stellen waarin activiteiten die voordien uit deze andere programma's en andere toepasselijke begrotingsonderdelen werden gefinancierd, worden samengebracht. Het programma moet ook nieuwe initiatieven omvatten die tot doel hebben de interne markt beter te doen functioneren.
- 6) Voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken bestaat een afzonderlijk Europees statistisch programma als vastgesteld bij Verordening (EU) nr. 99/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁶. Om de continuïteit bij de productie en de verspreiding van Europese statistieken te verzekeren, moet het nieuwe programma ook de activiteiten omvatten die onder het Europees statistisch programma vallen door een kader te bieden voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken. Het programma moet het financiële kader voor Europese statistieken vaststellen, dat hoogwaardige, vergelijkbare en betrouwbare Europese statistieken moet opleveren ter ondersteuning van opzet en uitvoering van, toezicht op en evaluatie van het Uniebeleid in zijn geheel. De professionele onafhankelijkheid, een van de belangrijkste principes, wordt gezien als een noodzakelijke voorwaarde voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken.

⁶ Verordening (EU) nr. 99/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2013 betreffende het Europees statistisch programma 2013-2017 (PB L 39 van 9.2.2013, blz. 12).

- 6a) De hoogwaardige Europese statistieken die in het kader van het Europees statistisch programma worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid, zijn van essentieel belang voor empirisch onderbouwde besluitvorming; Europese statistieken moeten conform de beginselen van de praktijkcode voor Europese statistieken tijdig beschikbaar zijn en moeten bijdragen tot de uitvoering van beleid van de Unie zoals neergelegd in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), met name versterkte en geïntegreerde economische governance, de economische, sociale en territoriale cohesie, duurzame ontwikkeling, landbouwbeleid, de sociale dimensie van Europa en globalisering.
- 6b) Europese statistieken zijn onontbeerlijk voor de besluitvorming van de Unie en voor het meten van de prestaties en de impact van de initiatieven van de Unie. Daarom moet worden voortgegaan met het ontwikkelen en leveren van Europese statistieken, waarbij een Uniebrede aanpak wordt gehanteerd met een breder perspectief dan de interne markt, die zich uitstrekt over alle activiteiten en beleidslijnen van de Unie, inclusief het in staat stellen van bedrijven en burgers om besluiten te nemen met kennis van zaken. Om goed in te spelen op de behoeften van de beleidsmakers moeten gegevens waar nodig naar sekse worden uitgesplitst.

- 6c) Gezien het horizontale karakter van het Europees statistisch programma gelden voor dat programma specifieke vereisten, met name die welke zijn vastgesteld in Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁷, in het bijzonder met betrekking tot de eerbiediging van de statistische beginselen, de werking van het Europees statistisch systeem en de governance ervan, met inbegrip van de rol en de taken die aan het Comité voor het Europees statistisch systeem en aan de Commissie (Eurostat) zijn toegekend, en de vaststelling en de uitvoering van de programmering van de statistische activiteiten.
- 6d) Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 223/2009 werd het programma ter voorafgaand onderzoek voorgelegd aan het Comité voor het Europees statistisch systeem.
- 7) Daarom dient een programma te worden vastgesteld voor de interne markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, het beschermen en empoweren van burgers en consumenten, het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders en Europese statistieken ("het programma"). Het programma moet worden vastgesteld voor een looptijd van zeven jaar, van 2021 tot en met 2027.

⁷ Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

- 8) Het programma moet het ontwerp, de uitvoering en de handhaving van Uniewetgeving ondersteunen en de goede werking van de interne markt schragen. Het programma moet het scheppen van de juiste voorwaarden ondersteunen om de positie van alle actoren van de interne markt - bedrijven, burgers en consumenten, het maatschappelijk middenveld en de overheden - te versterken. Daartoe moet het programma tot doel hebben het concurrentievermogen en de capaciteitsopbouw van bedrijven, met name kmo's, onder meer in de toeristische sector, te waarborgen, maar ook de handhaving van voorschriften inzake consumentenbescherming en veiligheid te ondersteunen en bedrijven en burgers voor te lichten door hen de juiste instrumenten, kennis en competentie te bieden zodat zij met kennis van zaken besluiten kunnen nemen en beter kunnen deelnemen aan de beleidsvorming in de Unie. Daarnaast moet het programma tot doel hebben de administratieve samenwerking en de samenwerking op regelgevingsgebied te verbeteren, met name via de uitwisseling van beste praktijken, het ontwikkelen van kennis- en vaardigheden, met inbegrip van het gebruik van strategische overheidsopdrachten. Het moet ook de ontwikkeling ondersteunen van hoogwaardige Europese en internationale normen die de uitvoering van de Uniewetgeving schragen. Het gaat daarbij ook om het vaststellen van normen op het gebied van financiële verslaglegging en audit om bij te dragen aan de transparantie en goede werking van de kapitaalmarkten van de Unie en de beleggersbescherming te verbeteren. Het programma moet de vaststelling van regelgeving en normen ook ondersteunen door de belanghebbenden daar zoveel mogelijk bij te betrekken. Het programma moet eveneens tot doel hebben de uitvoering en handhaving van de Uniewetgeving te ondersteunen door te zorgen voor een hoog gezondheidsniveau voor mensen, dieren en planten en de bescherming van het welzijn van mens en dier, alsmede in de veiligheid van levensmiddelen en diervoeders, met inachtneming van de beginselen van de duurzame ontwikkeling. Voorts moet het programma de productie van hoogwaardige Europese statistieken ondersteunen in overeenstemming met de statistische beginselen omschreven in Verordening (EG) nr. 223/2009 en verder uitgewerkt in de praktijkcode voor Europese statistieken.

- 9) Een moderne interne markt bevordert de concurrentie en komt ten goede aan consumenten, bedrijven en werknemers. Door beter gebruik te maken van de voortdurend veranderende interne markt voor diensten moeten Europese bedrijven beter in staat zijn over de grenzen heen banen en groei te creëren, een breder assortiment diensten tegen betere prijzen aan te bieden, zonder dat wordt getornd aan de hoge normen voor consumenten en werknemers. Om dit te bereiken moet het programma de resterende ongerechtvaardigde of disproportionele belemmeringen helpen wegwerken en een regelgevingskader bieden dat zich kan aanpassen aan nieuwe innovatieve bedrijfsmodellen, waaronder maatschappelijk ondernemerschap en niet-technologische innovatie.
- 10) Dankzij mechanismen voor preventie, de goedkeuring van gemeenschappelijke regels en, waar dergelijke Uniewetgeving niet bestaat, het beginsel van wederzijdse erkenning zijn de regelgevingsbelemmeringen op de interne markt voor talrijke industriële producten weggenomen. Op de gebieden waar geen Uniewetgeving bestaat, betekent het beginsel van wederzijdse erkenning dat goederen die in een lidstaat rechtmatig in de handel zijn gebracht, vrij kunnen circuleren en in een andere lidstaat mogen worden verkocht. Door ontoereikende toepassing van wederzijdse erkenning krijgen ondernemingen echter moeilijker toegang tot de markt van andere lidstaten. Ondanks de hoge mate van marktintegratie op het gebied van goederen, worden daardoor kansen gemist voor de economie in het algemeen. Het programma moet daarom door beter markttoezicht proberen de toepassing van wederzijdse erkenning op het gebied van goederen te verbeteren en het aantal illegale en niet-conforme goederen dat in de handel wordt gebracht, te verminderen.
- 11) Nieuwe uitdagingen op het vlak van regelgeving en handhaving houden verband met een snel veranderende omgeving door de digitale revolutie en hebben betrekking op cyberveiligheid, het internet der dingen of artificiële intelligentie. In het geval van schade zijn strenge regels inzake productveiligheid en aansprakelijkheid van essentieel belang voor een beleidsrespons die Europese burgers, consumenten en bedrijven laat profiteren van die regels voordeel. Daarom moet het programma bijdragen aan de snelle aanpassing en handhaving van een Unieregeling voor productaansprakelijkheid die innovatie stimuleert.

- 12) Het in de handel brengen van producten die niet in overeenstemming zijn met het recht van de Unie benadeelt de producten die dat wel zijn en kan een risico vormen voor consumenten. Markttoezichtautoriteiten kampen veelal met een gebrek aan financiële middelen en worden beperkt door landsgrenzen, terwijl ondernemers op Europees of zelfs mondiaal niveau actief zijn. Met name in het geval van de e-commerce ondervinden markttoezichtautoriteiten grote moeilijkheden om binnen hun jurisdictie vanuit derde landen ingevoerde producten die niet aan de regels voldoen te traceren en de verantwoordelijke partij te identificeren. Het programma moet er dan ook naar streven de productconformiteit te versterken door ondernemers de juiste stimuli te bieden, de nalevingscontroles op te voeren en nauwere grensoverschrijdende samenwerking tussen de handhavingsautoriteiten te bevorderen. Het programma moet ook het bestaande kader voor activiteiten op het vlak van markttoezicht helpen consolideren, gezamenlijke acties van de markttoezichtautoriteiten uit verschillende lidstaten aanmoedigen, informatie-uitwisseling verbeteren en de convergentie en nauwere integratie van activiteiten op het vlak van markttoezicht bevorderen.
- 13) Productveiligheid is een gemeenschappelijke zorg. De conformiteitsbeoordelingsinstanties gaan na of producten voldoen aan de veiligheidsvoorschriften alvorens zij in de handel worden gebracht. Het is dan ook van het grootste belang dat conformiteitsbeoordelingsinstanties betrouwbaar en bekwaam zijn. De Unie heeft een accreditatieregeling opgezet voor de controle op de bekwaamheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid van conformiteitsbeoordelingsinstanties. De grootste uitdaging bestaat er nu in de accreditatieregeling in overeenstemming te houden met de actuele stand van de techniek en in de hele Unie even strikt toe te laten passen. Daarom moet het programma maatregelen ondersteunen die ervoor zorgen dat conformiteitsbeoordelingsinstanties aan de regelgevingsvereisten blijven voldoen, en maatregelen die de Europese accreditatieregeling verbeteren, met name op nieuwe beleidsgebieden, door de Europese samenwerking voor accreditatie (European co-operation for Accreditation, EA) als bedoeld in artikel 14 van Verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad⁸, te ondersteunen.

⁸ Verordening (EG) nr. 765/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 tot vaststelling van de eisen inzake accreditatie en markttoezicht betreffende het verhandelen van producten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 339/93 (PB L 218 van 13.8.2008, blz. 30).

- 14) Aangezien de consumentenmarkten door de ontwikkeling van onlinehandel en online reisdiensten onbegrensd zijn, is het belangrijk ervoor te zorgen dat consumenten die in de Unie wonen gepaste bescherming genieten bij de invoer van goederen en diensten van marktdeelnemers die in derde landen zijn gevestigd. Het programma moet het daarom mogelijk maken de samenwerking met de betrokken instanties in derde landen die belangrijke handelspartners van de Unie zijn, waar nodig te ondersteunen.
- 15) Overheden maken gebruik van overheidsopdrachten om ervoor te zorgen dat overheidsgeld goed wordt besteed en om bij te dragen tot een interne markt die innovatiever, duurzamer, inclusiever en concurrerender is. Richtlijn 2014/23/EU van het Europees Parlement en de Raad⁹, Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad¹⁰ en Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad¹¹ vormen het juridisch kader voor de integratie en doeltreffende werking van de markten voor overheidsopdrachten, die 14 %¹² van het bruto binnenlands product van de Unie vertegenwoordigen, ten behoeve van overheden en bedrijven en van burgers en consumenten. Het programma moet daarom maatregelen ondersteunen met het oog op een bredere benutting van strategische overheidsopdrachten, professionalisering van overheidsinkopers, betere toegang tot aanbestedingsmarkten voor kmo's, meer transparantie, integriteit en betere gegevens, bevordering van de digitale transformatie van aanbestedingen en stimulering van gezamenlijke aanbestedingen, door de partnerschapsaanpak met de lidstaten te versterken, de gegevensverzameling en -analyse te verbeteren aan de hand van onder andere de ontwikkeling van specifieke IT-instrumenten, door de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken te ondersteunen, richtsnoeren te bieden, gunstige handelsovereenkomsten te sluiten, de samenwerking tussen nationale overheden te versterken en proefprojecten te lanceren.

⁹ Richtlijn 2014/23/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 1).

¹⁰ Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65).

¹¹ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 243).

¹² Mededeling van de Europese Commissie "Succesvolle overheidsopdrachten in en voor Europa" van 3 oktober 2017 (COM(2017) 572).

- 16) Om de doelstellingen van het programma te behalen en het leven van burgers en bedrijven gemakkelijker te maken, moeten er hoogwaardige en gebruikersgerichte openbare diensten komen. Gezien de voortdurende en gestage toename van grensoverschrijdende activiteiten op de interne markt is het bovendien noodzakelijk actuele informatie te verstrekken over de rechten van bedrijven en burgers alsook toelichtende informatie over de administratieve formaliteiten. Daarnaast wordt het van cruciaal belang juridisch advies te verstrekken en grensoverschrijdende problemen te helpen oplossen. Voorts is het noodzakelijk de nationale overheidsdiensten op eenvoudige en efficiënte wijze met elkaar te verbinden en te evalueren hoe de interne markt in de praktijk werkt. Het programma moet dan ook de volgende bestaande instrumenten voor het bestuur van de interne markt ondersteunen: het Uw Europa-portaal, dat de ruggengraat moet worden van de aankomende digitale toegangspoort, Uw Europa — Advies, Solvit, het Informatiesysteem interne markt en het scorebord van de interne markt, om het dagelijks leven van burgers gemakkelijker te maken en de capaciteit voor grensoverschrijdende handel van bedrijven te vergroten. Het programma moet ook activiteiten ondersteunen waarbij administratieve gegevensbronnen worden gebruikt, ten-einde de responslast bij de productie van Europese statistieken zo laag mogelijk te houden.
- 17) Het programma moet de ontwikkeling van het regelgevingskader van de Unie op het gebied van vennootschapsrecht, corporate governance en contractenrecht ondersteunen om bedrijven efficiënter en concurrerender te maken, waarbij het tegelijkertijd bescherming biedt aan belanghebbenden die gevolgen ondervinden van activiteiten van ondernemingen, en om te reageren op nieuwe beleidsuitdagingen. In het kader van het programma moet ook worden gezorgd voor adequate evaluatie, uitvoering en handhaving van het toepasselijke acquis, en moeten belanghebbenden worden geïnformeerd en bijgestaan en de uitwisseling van informatie op het gebied worden bevorderd. Voorts moet het programma de initiatieven van de Commissie voor een duidelijk en aangepast juridisch kader voor de data-economie en innovatie verder ondersteunen. Deze initiatieven zijn nodig om de rechtszekerheid te verbeteren met betrekking tot het contractenrecht en het recht inzake niet-contractuele aansprakelijkheid, met name ten aanzien van aansprakelijkheid, beveiliging, ethiek en privacy, of een combinatie daarvan, in het kader van opkomende technologieën zoals het internet der dingen, artificiële intelligentie, robotica en 3D-printen. Het programma moet de ontwikkeling van op data gebaseerd ondernemen bevorderen aangezien dit bepalend zal zijn voor de wijze waarop de EU-economie de wereldwijde concurrentie tegemoet treedt.

- 18) Het programma moet eveneens de correcte en volledige uitvoering en toepassing door de lidstaten van het juridisch kader van de Unie voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering bevorderen, alsook de ontwikkeling van toekomstig beleid om nieuwe uitdagingen in de praktijk aan te pakken. Het moet ook de betreffende activiteiten van de internationale organisaties van Europees belang, zoals het Comité van deskundigen inzake de evaluatie van maatregelen ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering van de Raad van Europa, ondersteunen.
- 19) De uitvoering en ontwikkeling van de interne markt op het gebied van financiële diensten, financiële stabiliteit en de kapitaalmarktenunie met inbegrip van duurzame financiering is sterk afhankelijk van op feiten gebaseerde beleidsmaatregelen van de Unie. Om deze doelstelling te bereiken, moet de Commissie een actieve rol spelen in het permanente toezicht op de financiële markten en de financiële stabiliteit, door de uitvoering van de Uniewetgeving door de lidstaten te beoordelen, te evalueren of de bestaande wetgeving geschikt is voor het beoogde doel en potentiële actiegebieden waar nieuwe risico's opduiken in kaart te brengen, waarbij belanghebbenden gedurende de hele beleidscyclus doorlopend worden betrokken. Dergelijke activiteiten berusten op de productie van analyses, studies, opleidingsmateriaal, enquêtes, conformiteitsbeoordelingen, evaluaties en hoogwaardige statistieken en worden geschraagd door IT-systemen en communicatie-instrumenten.
- 20) Aangezien de interne markt als omschreven in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie een regime omvat dat concurrentievervalsing voorkomt, moet het programma zorgen voor ondersteuning van het mededingingsbeleid van de Unie, van netwerken en samenwerking met nationale overheden en rechtbanken, en van de voorlichting van een bredere groep belanghebbenden door te communiceren over de met het mededingingsbeleid van de Unie verband houdende rechten, voordelen en verplichtingen, en deze toe te lichten.

- 21) Het programma moet met name de radicale gevolgen voor de mededinging en de werking van de interne markt aanpakken van de transformatie die de economie en het ondernemingsklimaat doormaken, met name door de exponentiële groei van data en datagebruik, rekening houdend met het toenemende gebruik van artificiële intelligentie en andere IT-instrumenten en expertise door bedrijven en hun adviseurs. Het is ook van essentieel belang dat het programma netwerken en samenwerking met autoriteiten en rechtbanken van de lidstaten ondersteunt aangezien het optreden van deze entiteiten van vitaal belang is voor onvervalste mededinging en de werking van de interne markt. Het mededingingsbeleid speelt een bijzondere rol bij het voorkomen van schade aan de interne markt door mededingingsbeperkend gedrag buiten de Uniegrenzen; daarom moet het programma waar nodig ook de samenwerking met de autoriteiten van derde landen ondersteunen. Tot slot moet meer aan voorlichting worden gedaan zodat meer burgers en bedrijven ten volle kunnen profiteren van eerlijke concurrentie op de interne markt. Aangezien een aantal initiatieven in het programma nieuw is en het onderdeel mededinging in belangrijke mate wordt beïnvloed door dynamische ontwikkelingen van de mededingingsvoorwaarden op de interne markt — met name in verband met artificiële intelligentie, algoritmen, big data, cyberveiligheid en forensische technologie — waarvan het tempo en de omvang moeilijk in te schatten zijn, wordt verwacht dat flexibiliteit nodig zal zijn om in te spelen op de veranderende behoeften in het kader van dit programma-onderdeel.
- 22) Europese ondernemingen concurrerender maken en tegelijk zorgen voor een echt gelijk speelveld en een open en competitieve interne markt, zijn van vitaal belang. Kmo's zijn de motor van de Europese economie: zij maken 99 % uit van alle ondernemingen in Europa¹³, zorgen voor twee derde van de werkgelegenheid en dragen veel bij tot het scheppen van nieuwe banen met een regionale en lokale dimensie.

¹³ SME Performance Review - 2016.

- 23) Kmo's zien zich voor gemeenschappelijke uitdagingen gesteld waar grotere bedrijven minder mee worden geconfronteerd, nl. het verkrijgen van financiering, het vinden van gekwalificeerde werknemers, het verlichten van de administratieve lasten, de benutting van creativiteit en innovatie, onder meer door middel van overheidsopdrachten, de toegang tot markten en de bevordering van internationaliseringsactiviteiten. Het programma moet dergelijk marktfalen proportioneel aanpakken zonder de mededinging op de interne markt onnodig te verstoren.
- 23a) Bij de opstelling van werkprogramma's voor het verlenen van steun aan kmo's moet rekening worden gehouden met de strategische bepalingen van de "Small Business Act" en de performance review daarvan. Voorts moet ook aandacht worden besteed aan de overwegingen van het netwerk van mkb/kmo-gezanten.
- 23b) Het programma moet gericht zijn op kleine, middelgrote en micro- ondernemingen in de zin van Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie¹⁴, in de versie van 6 mei 2003. Bij de toepassing van deze verordening moet de Commissie wat betreft kmo's alle betrokken belanghebbenden raadplegen, met inbegrip van openbare en particuliere organisaties die het mkb/kmo's vertegenwoordigen en de handelsbevorderende organisaties van de lidstaten.
- 24) Veel van de concurrentieproblemen van de Unie zijn een gevolg van het feit dat kmo's moeilijk aan financiering komen omdat zij onvoldoende kunnen aantonen dat zij kredietwaardig zijn en onvoldoende onderpand kunnen bieden. Kmo's moeten concurrerend blijven en werken daartoe onder meer aan digitalisering, internationalisering en innovatie, en scholen hun werknemers bij, wat de financieringsbehoefte nog groter maakt. De beperkte toegang tot financiering werkt negatief op de oprichting, de groei en de overlevingskansen van bedrijven, en op de bereidheid van nieuwe ondernemers om bij een bedrijfsopvolging levensvatbare bedrijven over te nemen.

¹⁴ Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36).

- 25) Om dit marktfalen te verhelpen en ervoor te zorgen dat kmo's de basis voor het concurrentievermogen van de economie van de Unie blijven, moeten kmo's, met inbegrip van starters en doorgroeiërs, extra steun krijgen via schuldinstrumenten en eigenvermogensinstrumenten die in het kader van het kmo-onderdeel van het InvestEU-fonds zoals opgericht bij Verordening [...] van het Europees Parlement en de Raad¹⁵ moeten worden vastgesteld. De leninggarantiefaciliteit die op grond van Verordening (EU) nr. 1287/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶ is opgezet, heeft een aantoonbare meerwaarde en zal naar verwachting aan ten minste 500 000 kmo's een positieve bijdrage leveren; een opvolger zal worden opgericht in het kader van het kmo-onderdeel van het InvestEU-fonds.
- 26) De beleidsdoelstellingen van dit programma zullen niet alleen door middel van subsidies worden gerealiseerd, maar ook via financieringsinstrumenten en begrotingsgaranties in het kader van het kmo-onderdeel van het InvestEU-fonds. Financiële steun moet worden gebruikt om marktfalen of suboptimale investeringssituaties proportioneel aan te pakken, en de acties mogen particuliere financiering niet overlappen of verdringen, of de concurrentie op de interne markt verstoren. De acties moeten een duidelijke Europese meerwaarde hebben.

¹⁵ COM(2018) 439 final.

¹⁶ Verordening (EU) nr. 1287/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van een programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor kleine en middelgrote ondernemingen (Cosme) (2014-2020) en tot intrekking van Besluit nr. 1639/2006/EG (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 33).

- 27) Het programma moet kmo's gedurende hun hele levenscyclus effectief ondersteunen. Het moet voortbouwen op de unieke kennis en expertise die zijn ontwikkeld met betrekking tot kmo's en industriële sectoren en op de lange ervaring met het werken met Europese, nationale en regionale belanghebbenden. Deze steun moet voortbouwen op de succesvolle ervaring van het Enterprise Europe Network (EEN) als onestopshop om het concurrentievermogen van kmo's te verbeteren en hun activiteiten op de eengemaakte markt en daarbuiten te ontwikkelen. Het EEN is voornemens diensten te blijven leveren namens andere programma's van de Unie, met name het programma Horizon Europa, door gebruik te maken van de financiële middelen van die programma's. Ook het programma van mentoren voor nieuwe ondernemers moet het instrument blijven om nieuwe of aspirant-ondernemers zakelijke ervaring te laten opdoen met een ervaren ondernemer uit een ander land en zo hun ondernemerstalenten te ontwikkelen. Voorts moet het programma waar nodig streven naar groei en uitbreiding van zijn geografisch bereik, waardoor er meer mogelijkheden komen om ondernemers te koppelen aan geschikte andere ondernemers, in aanvulling op andere initiatieven van de Unie.
- 27a) Er wordt weliswaar voortgebouwd op de ervaringen met de bestaande steunmaatregelen voor kmo's, maar het is ook belangrijk open te staan voor nieuwe maatregelen met betrekking tot kmo's, gelet op de veranderende omstandigheden voor die ondernemingen op de eengemaakte markt, bijvoorbeeld wat betreft digitalisering en regeldruk.

- 28) Clusters zijn een strategisch instrument om het concurrentievermogen en de schaalvergroting van kmo's te ondersteunen aangezien zij een gunstig ondernemingsklimaat creëren. Gezamenlijke clusterinitiatieven moeten een kritische massa bereiken om de groei van kmo's te versnellen. Zij moeten blijven openstaan voor samenwerking met kmo's uit derde landen. Door gespecialiseerde ecosystemen met elkaar te verbinden, creëren clusters nieuwe zakelijke kansen voor kmo's en laten zij die beter integreren in Europese en wereldwijde strategische waardeketens. De ontwikkeling van transnationale, inclusief interregionale, partnerschapsstrategieën en de uitvoering van gezamenlijke initiatieven moeten, met ondersteuning van het Europees platform voor clustersamenwerking, worden gesteund. Duurzame partnerschappen moeten worden aangemoedigd en verder gefinancierd indien de mijlpalen inzake prestatie en deelname zijn bereikt. Directe steun aan kmo's moet via clusterorganisaties worden verstrekt voor: de benutting van geavanceerde technologieën, nieuwe bedrijfsmodellen, koolstofarme en hulpbronnefficiënte oplossingen, creativiteit en design, bij- en nascholing, het aantrekken van talent, versnelde ontwikkeling van het ondernemerschap en internationalisering. Er moet worden samengewerkt met andere gespecialiseerde actoren die steun aan kmo's verlenen, om de industriële transformatie en de uitvoering van strategieën voor slimme specialisatie te bevorderen. Het programma moet derhalve groeibevorderend zijn en zorgen voor verbinding met de (digitale) innovatiehubs van de Unie en met investeringen in het kader van het cohesiebeleid en Horizon Europa. Ook synergie met het Erasmusprogramma kan worden overwogen.
- 29) Creativiteit en innovatie zijn van cruciaal belang voor het concurrentievermogen van de industriële waardeketens van de Unie. Zij werken als katalysator voor industriële modernisering en dragen bij tot slimme, inclusieve en duurzame groei. Zij worden echter nog steeds onvoldoende benut door kmo's. Het programma moet bijgevolg gerichte acties, netwerken en partnerschappen voor op creativiteit gebaseerde innovatie en digitale en industriële transformatie ondersteunen gedurende de hele industriële waardeketen.

- 30) Europese normen spelen een belangrijke rol in de interne markt. Zij zijn van vitaal belang voor het concurrentievermogen van ondernemingen, met name kmo's. Zij vormen ook een essentieel instrument om de wetgeving en het beleid van de Unie op een aantal belangrijke gebieden zoals energie, klimaatverandering, informatie- en communicatietechnologie, duurzaam gebruik van hulpbronnen, innovatie, productveiligheid, consumentenbescherming, veiligheid van werknemers, arbeidsvoorwaarden en vergrijzing te ondersteunen, waardoor zij positief bijdragen tot de samenleving als geheel.
- 31) De Europese normalisatiewerkzaamheden zijn geregeld bij Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad¹⁷ en worden uitgevoerd door middel van een reeds lang bestaand publiek-privaat partnerschap dat van fundamenteel belang is om de doelstellingen van die verordening en van algemeen en sectoraal normalisatiebeleid van de Unie te bereiken.
- 32) Een goed functionerend gemeenschappelijk kader voor de financiële verslaglegging is van essentieel belang voor de interne markt, voor de goede werking van de kapitaalmarkten en voor de totstandbrenging van een geïntegreerde markt voor financiële diensten in het kader van de kapitaalmarktenunie.

¹⁷ Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie, tot wijziging van de Richtlijnen 89/686/EEG en 93/15/EEG van de Raad alsmede de Richtlijnen 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG en 2009/105/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Beschikking 87/95/EEG van de Raad en Besluit nr. 1673/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 316 van 14.11.2012, blz. 12).

33) Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad¹⁸ moeten de door de International Accounting Standards Board (IASB) vastgestelde internationale standaarden voor financiële verslaglegging (IFRS) en daarmee verband houdende interpretaties door het International Financial Reporting Interpretations Committee uitsluitend in het Unierecht worden opgenomen om te worden toegepast door ondernemingen met effecten die op een gereguleerde markt in de Unie genoteerd zijn mits die IFRS voldoen aan de criteria van die verordening, met inbegrip van het vereiste dat jaarrekeningen een "getrouw beeld" geven, zoals bepaald in artikel 4, lid 3, van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ en dat zij bevorderlijk zijn voor het Europees algemeen belang. Dergelijke internationale standaarden voor jaarrekeningen moeten worden ontwikkeld in een transparant proces met democratische verantwoording. De IFRS zijn dus van groot belang voor de werking van de interne markt, en de Unie heeft er derhalve rechtstreeks belang bij ervoor te zorgen dat het proces voor het opstellen en goedkeuren van IFRS, normen oplevert die consistent zijn met de vereisten van het juridisch kader van de interne markt. Daarom is het belangrijk passende financieringsregelingen vast te stellen voor de IFRS Foundation.

¹⁸ Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 19 juli 2002 betreffende de toepassing van internationale standaarden voor jaarrekeningen (PB L 243 van 11.9.2002, blz. 1).

¹⁹ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB L 182 van 29.6.2013, blz. 19).

- 34) Gezien de rol van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) bij het beoordelen of IFRS voldoen aan de vereisten van het recht en het beleid van de Unie, zoals vastgesteld in Verordening (EG) nr. 1606/2002, is het ook noodzakelijk dat de Unie een stabiele financiering van EFRAG garandeert en derhalve mee de middelen levert. De technische werkzaamheden van EFRAG moeten gericht zijn op het verlenen van technisch advies aan de Commissie over de goedkeuring van de IFRS en op de passende deelname aan het ontwikkelingsproces van die IFRS, en moet ervoor zorgen dat voldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de Unie bij het vaststellen van internationale normen. Dergelijke belangen moeten het beginsel van "voorzichtigheid", het behoud van het vereiste van een "getrouw beeld" zoals bepaald in Richtlijn 2013/34/EU, en van het Europees openbaar belang zoals bepaald in Verordening (EG) nr. 1606/2002 omvatten, rekening houdend met het effect van IFRS op financiële stabiliteit en de economie. Als onderdeel van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) moet ook een Europees bedrijfsrapportagelab worden opgericht ter bevordering van innovatie en de ontwikkeling van beste praktijken inzake bedrijfsrapportage. In dit forum kunnen ondernemingen en beleggers beste praktijken met name op het gebied van niet-financiële en duurzaamheidsrapportage uitwisselen.

- 35) Op het gebied van de wettelijke controle is in 2005 de Public Interest Oversight Board (PIOB) opgericht door de Monitoring Group, een internationale organisatie die belast is met het toezicht op de bestuursvorming van de International Federation of Accountants (IFAC). De PIOB houdt toezicht op het proces dat leidt tot het vaststellen van internationale controle-normen (ISA's, International Standards on Auditing) en op andere activiteiten van algemeen belang van de IFAC. ISA's kunnen worden goedgekeurd voor toepassing in de Unie, op voor-waarde dat zij met name zijn ontwikkeld volgens geijkte procedures, onder publiek toezicht en op transparante wijze, zoals voorgeschreven in artikel 26 van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad²⁰. Door de opname van de ISA's in de Unie en vanwege de belangrijke rol van de PIOB bij het garanderen dat zij aan de voorschriften van Richtlijn 2006/43/EG voldoen, is het belangrijk te zorgen voor goede financieringsregelingen voor de PIOB.
- 36) De Unie draagt bij aan vergaande consumentenbescherming, aan het versterken van de positie van consumenten en het centraal stellen van de consumenten op de interne markt, door onder-steuning en aanvulling van het beleid van de lidstaten, waarbij ernaar wordt gestreefd dat burgers, wanneer zij consumenten zijn, ten volle kunnen profiteren van de interne markt en dat hun veiligheid en hun juridische en economische belangen door concrete acties goed worden beschermd. De Unie moet er tevens voor zorgen dat de wetgeving inzake consumentenbescherming en productveiligheid goed en overal op dezelfde manier wordt uitgevoerd in de praktijk en dat er voor bedrijven een gelijk speelveld met eerlijke concurrentie op de interne markt is. Daarnaast is het nodig consumenten een sterkere positie te geven, hen aan te moedigen en te assisteren bij het maken van duurzame keuzes, en daarmee bij te dragen aan een duurzame, energie- en hulpbronnenefficiënte en circulaire economie.

²⁰ Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad (PB L 157 van 9.6.2006, blz. 87).

- 37) Het programma moet tevens consumenten, bedrijven, het maatschappelijk middenveld en de autoriteiten voorlichten over de wetgeving van de Unie inzake consumentenbescherming en productveiligheid, en consumenten en hun vertegenwoordigende organisaties op nationaal en Unieniveau mondiger maken, met name door het Europees Bureau van Consumentenverenigingen (Bureau Européen des Unions de Consommateurs, BEUC), de bekende en erkende ngo die de belangen van de consument met betrekking tot alle relevante beleidsmaatregelen van de Unie behartigt, en de Europese Vereniging voor de coördinatie van consumentenvertegenwoordiging in standaardisatie (ANEC), die de belangen van de consument met betrekking tot technische normen behartigt, te ondersteunen. Daarbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan nieuwe marktbehoeften met betrekking tot de bevordering van duurzame consumptie en de preventie van zwakke punten alsook aan uitdagingen die voortvloeien uit de digitalisering van de economie of de ontwikkeling van nieuwe consumptiepatronen en bedrijfsmodellen. Het programma moet de ontwikkeling van relevante informatie over markten, beleidsuitdagingen, nieuwe vraagstukken en gedragingen, en de bekendmaking van consumentenscoreborden van de Unie ondersteunen.
- 38) Het programma moet de nationale bevoegde autoriteiten ondersteunen, met inbegrip van de autoriteiten die belast zijn met het toezicht op productveiligheid, die met name via het waarschuwingssysteem voor gevaarlijke producten van de Unie samenwerken. Ook moet het programma de handhaving van Richtlijn 2001/95/EG van het Europees Parlement en de Raad²¹ en Verordening (EG) nr. 765/2008 met betrekking tot consumentenbescherming en productveiligheid ondersteunen, alsook het netwerk voor samenwerking op het gebied van consumentenbescherming en de internationale samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van derde landen en in de Unie. Voorts moet het programma beogen dat alle consumenten en handelaars toegang hebben tot hoogwaardige buitengerechtelijke geschillenbeslechting en onlinegeschillenbeslechting en informatie over verhaalmogelijkheden.

²¹ Richtlijn 2001/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 december 2001 inzake algemene productveiligheid (PB L 11 van 15.1.2002, blz. 4).

- 39) Het netwerk van Europese consumentencentra staat consumenten bij om gebruik te maken van hun uit de consumentenwetgeving van de EU voortvloeiende rechten bij de grensoverschrijdende aankoop van goederen en diensten op de interne markt en in de Europese Economische Ruimte, hetzij online, hetzij wanneer zij op reis zijn. Het netwerk, dat dertig centra telt, wordt sinds meer dan tien jaar gezamenlijk door de consumentenprogramma's van de Unie gefinancierd en heeft zijn toegevoegde waarde bewezen voor het versterken van het vertrouwen van consumenten en handelaars in de interne markt. Het netwerk behandelt meer dan 100 000 verzoeken van consumenten per jaar en bereikt miljoenen burgers via zijn voorlichtingsactiviteiten via de pers en online. Het is een van de meest gewaardeerde netwerken voor assistentie aan burgers van de Unie, en de meeste van de centra hebben een contactpunt voor wetgeving inzake de interne markt, zoals Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad²², en in de evaluatie ervan wordt onderstreept dat het van belang is dat het netwerk zijn activiteiten voortzet. Het netwerk streeft er ook naar wederkerigheidsregelingen te ontwikkelen met vergelijkbare instanties in derde landen.
- 40) Uit de geschiktheidscontrole van de consumenten- en marketingwetgeving van de Unie die de Commissie in mei 2017 uitvoerde, bleek dat het nodig is de regels beter te handhaven en herstel voor de consument te vergemakkelijken wanneer deze schade ondervindt door inbreuken op de consumentenwetgeving. Op grond daarvan stelde de Commissie in april 2018 een "new deal" voor consumenten vast om onder meer te zorgen voor gelijke behandeling van consumenten in de hele interne markt in verband met afwijkende kwaliteitsnormen, een sterkere handhavingscapaciteit van de lidstaten, betere productveiligheid, meer internationale samenwerking en nieuwe mogelijkheden voor herstel, met name door middel van representatieve acties door gekwalificeerde instanties. Het programma moet tot doel hebben het consumentenbeleid te ondersteunen onder meer door voorlichting en kennisopbouw, capaciteitsopbouw en uitwisseling van beste praktijken van de consumentenorganisaties en consumentenbeschermingsautoriteiten, netwerken en de ontwikkeling van marktonderzoek, versterking van de feitenbasis voor de werking van de interne markt voor consumenten, met IT-systemen en communicatie-instrumenten.

²² Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PB L 376 van 27.12.2006, blz. 36).

- 41) Vooral burgers ondervinden de gevolgen van de werking van de markten voor financiële diensten. De markten voor financiële diensten vormen een belangrijk onderdeel van de interne markt en vereisen een solide regelgevings- en toezichtskader dat niet alleen financiële stabiliteit en een duurzame economie waarborgt, maar ook een hoog beschermingsniveau biedt voor consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten, met inbegrip van kleine beleggers, spaarders, verzekeringspolishouders, leden en begunstigden van pensioenfondsen, individuele aandeelhouders, kredietnemers en kmo's. Het is belangrijk dat zij beter in staat zijn deel te nemen aan de beleidsvorming voor de financiële sector.
- 42) Het programma moet daarom ondersteuning blijven bieden aan de specifieke activiteiten in het kader van het programma voor capaciteitsopbouw 2017-2020 om consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten meer te betrekken bij de beleidsvorming van de Unie, zoals is uiteengezet in Verordening (EU) 2017/826 van het Europees Parlement en de Raad²³, tot voortzetting van het proefproject en de voorbereidende actie voor de jaren 2012-2017. Dit is nodig om beleidsmakers met standpunten van andere belanghebbenden dan de financiële sector te confronteren en voor een betere vertegenwoordiging van de belangen van consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten. Dit moet leiden tot beter beleid inzake financiële diensten, met name doordat het publiek beter beseft wat op het spel staat in de financiële regelgeving en een grotere financiële geletterdheid heeft.

²³ Verordening (EU) 2017/826 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot vaststelling van een programma van de Unie ter ondersteuning van specifieke activiteiten om consumenten en andere eindgebruikers van financiële diensten meer te betrekken bij de beleidsvorming van de Unie op het gebied van financiële diensten voor de periode 2017-2020 (PB L 129 van 19.5.2017, blz. 17).

- 43) In het kader van een proefproject tussen 2012 en 2013 en een voorbereidende actie tussen 2014 en 2016 heeft de Commissie na een jaarlijkse openbare oproep tot het indienen van voorstellen aan twee organisaties subsidies toegekend. De twee organisaties zijn Finance Watch, opgericht in 2011 met subsidies van de Unie als een internationale vereniging zonder winstoogmerk naar Belgisch recht, en Better Finance, ontstaan uit opeenvolgende reorganisaties en naamsveranderingen van bestaande Europese verenigingen van beleggers en aandeelhouders sinds 2009. Dezelfde twee organisaties zijn de enige begunstigden van het krachtens Verordening (EU) 2017/826 ingestelde programma voor capaciteitsopbouw. Het is derhalve noodzakelijk de financiering van deze organisaties in het kader van het programma voort te zetten. Voor deze financiering zal evenwel worden nagegaan of de nagestreefde doelstellingen zijn verwezenlijkt, op basis van een grondige evaluatie van de doeltreffendheid en de effecten van het programma.
- 44) Een hoog niveau van bescherming van de gezondheid op het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders is nodig voor de efficiënte werking van de interne markt. Dit is een essentiële voorwaarde voor de maatschappij en de interne markt. Grensoverschrijdende gezondheids crises en voedselschandalen verstoren de werking van de interne markt aangezien zij het verkeer van personen en goederen belemmeren en de productie verstoren.
- 45) De algemene doelstelling van het Unierecht op het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders is bij te dragen tot een hoog gezondheidsniveau voor mensen, dieren en planten, de verbetering van het dierenwelzijn te ondersteunen, bij te dragen tot een hoog niveau van consumentenvoorlichting en –bescherming en tot een hoog niveau van milieubescherming, met inbegrip van het behoud van de biodiversiteit, en tegelijkertijd de duurzaamheid van de Europese levensmiddelen- en diervoederproductie te verbeteren, de kwaliteitsnormen in de hele Unie en het concurrentievermogen van de levensmiddelen- en diervoederindustrie te verhogen en banencreatie te bevorderen.

- 46) Gezien de specifieke aard van de acties voor een hoog gezondheidsniveau voor mensen, dieren en planten moeten in deze verordening speciale criteria om in aanmerking te komen voor subsidies en het gebruik van overheidsopdrachten worden opgenomen. In afwijking van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad²⁴ ("het Financieel Reglement") en bij wijze van uitzondering op het beginsel van niet-terugwerkende kracht, moeten met name de kosten van noodmaatregelen vanwege de dringende en onvoorzienbare aard van die maatregelen subsidiabel zijn en ook de kosten omvatten die werden gemaakt omdat een ziekte of plaag zou zijn opgetreden, mits dat optreden vervolgens is bevestigd en aan de Commissie is meegedeeld. De Commissie moet de desbetreffende begrotingsvastleggingen en betalingen voor de subsidiabele uitgaven doen nadat de juridische verbintenissen zijn ondertekend en nadat de betalingsaanvragen van de lidstaten zijn beoordeeld. Ook de kosten voor preventiemaatregelen en beschermende maatregelen wanneer de gezondheidsstatus van de Unie rechtstreeks in gevaar komt doordat bepaalde dierziekten en zoönosen zich voordoen of zich verspreiden op het grondgebied van een derde land, een lidstaat of landen en gebieden overzee alsook voor beschermende maatregelen of andere relevante activiteiten ter ondersteuning van de gezondheidsstatus van planten in de Unie, moeten subsidiabel zijn.

²⁴ Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 (PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1).

- 47) Officiële controles door de lidstaten zijn een essentieel hulpmiddel om te verifiëren en te monitoren of de toepasselijke voorschriften van de Unie worden toegepast, nageleefd en gehandhaafd. Om een hoog niveau van veiligheid voor mens, dier en plant te handhaven en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van milieu en dierenwelzijn te waarborgen, is het van essentieel belang dat de officiële controlesystemen doeltreffend en efficiënt zijn. Voor die controlemaatregelen moet financiële steun van de Unie beschikbaar worden gesteld. In het bijzonder moet een financiële bijdrage voor de referentielaboratoria van de Europese Unie, de referentiecentra van de Europese Unie en nationale referentielaboratoria voor plantgezondheid beschikbaar zijn, om deze laboratoria de kosten te helpen dragen die gepaard gaan met de uitvoering van de door de Commissie goedgekeurde werkprogramma's. Aangezien de doeltreffendheid van officiële controles ook afhangt van het feit of de controleautoriteiten over goed opgeleid personeel beschikken, met behoorlijke kennis van het recht van de Unie, moet de Unie kunnen bijdragen aan de opleiding van dat personeel en aan relevante uitwisselingsprogramma's die de bevoegde autoriteiten opzetten.
- 47a) Antimicrobiële resistentie wordt in de Unie en in de hele wereld een steeds groter gezondheidsprobleem. Daarom moet het mogelijk zijn uit i dit programma medefinanciering te verstrekken voor maatregelen ter ondersteuning van de strijd tegen antimicrobiële resistentie.
- 48) *(gedeeltelijk verplaatst naar overweging 6a)*
- 49) *(verplaatst naar overweging 6b)*
- 50) *(verplaatst naar overweging 6c)*
- 51) *(verplaatst naar overweging 6d)*
- 52) De Unie en de lidstaten zijn vastbesloten de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties uit te voeren. Door de Agenda 2030 mee te helpen verwezenlijken, zullen de Unie en haar lidstaten ook een sterker, duurzamer, inclusiever, veiliger en welvarender Europa bevorderen. Het programma moet bijdragen tot de uitvoering van de Agenda 2030 door onder meer de economische, sociale en milieudimensies van duurzame ontwikkeling in evenwicht te houden.

- 53) Om recht te doen aan het belang van de strijd tegen de klimaatverandering, in overeenstemming met de toezeggingen van de Unie om de Overeenkomst van Parijs en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties te implementeren, moet het programma bijdragen tot het mainstreamen van klimaatacties en het verwezenlijken van de algemene doelstelling 25 % van de EU-begrotingsuitgaven aan klimaatdoelen te besteden. Tijdens de voorbereiding en uitvoering van het programma zullen de relevante acties in kaart worden gebracht, en vervolgens opnieuw worden beoordeeld in het kader van de toepasselijke evaluaties en herzieningsprocessen.
- 54) Deze verordening legt de financiële middelen voor het programma vast die voor het Europees Parlement en de Raad in de loop van de jaarlijkse begrotingsprocedure het voornaamste referentiebedrag vormen in de zin van *[verwijzing die in voorkomend geval moet worden bijgewerkt overeenkomstig het nieuwe interinstitutioneel akkoord: punt 17 van het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer²⁵]*.
- [(55) De Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte voorziet in samenwerking op de onder het programma vallende gebieden tussen de Unie en haar lidstaten enerzijds en de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie die deelnemen aan de Europese Economische Ruimte anderzijds. Ook andere landen moeten aan het programma kunnen deelnemen, met inbegrip van de buurlanden van de Unie, de landen die het lidmaatschap van de Unie aanvragen, de kandidaat-lidstaten en de toetredende landen. Daarnaast moet Zwitserland aan het programma op het gebied van Europese statistieken kunnen deelnemen in overeenstemming met de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat over samenwerking op het gebied van statistiek²⁶.]

²⁵ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

[http://eur-lex.europa.eu/legal-](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

[content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

²⁶ PB L 90 van 28.3.2006, blz. 2.

- [(56) Derde landen die lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EER) kunnen deelnemen aan programma's van de Unie in het krachtens de EER-overeenkomst vastgestelde samenwerkingskader, dat voorziet in de uitvoering van de programma's door een besluit krachtens die overeenkomst. Derde landen kunnen ook op grond van andere rechtsinstrumenten deelnemen. In deze verordening moet een specifieke bepaling worden opgenomen ter verlening van de nodige rechten en toegang aan de bevoegde ordonnateur, het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en de Europese Rekenkamer zodat zij hun respectieve bevoegdheden ten volle kunnen uitoefenen.]
- 57) Het Financieel Reglement is op dit programma van toepassing. Dit bevat regels betreffende de uitvoering van de begroting van de Unie, met inbegrip van de regels inzake de criteria om in aanmerking te komen voor subsidies, prijzen en aanbestedingen.
- 58) De in het kader van de vorige programma's en begrotingsonderdelen uitgevoerde acties zijn geschikt gebleken en moeten worden behouden. De nieuwe acties in het kader van het programma beogen met name de goed functionerende interne markt te versterken. Opdat de uitvoering van het programma eenvoudiger en flexibeler wordt en de doelstellingen ervan bijgevolg beter worden verwezenlijkt, moeten de acties uitsluitend in globale algemene categorieën worden gedefinieerd. In het programma moeten ook lijsten van indicatieve activiteiten worden opgenomen met betrekking tot specifieke doelstellingen op het gebied van concurrentievermogen of specifieke uit de regelgeving voortvloeiende activiteiten, zoals op het gebied van normalisatie, op het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoerders en op het gebied van Europese statistieken.
- 59) Het is noodzakelijk bepaalde categorieën van voor financiering in aanmerking komende entiteiten te specificeren alsmede de entiteiten die voor financiering in aanmerking moeten komen zonder oproep tot het indienen van voorstellen.
- 60) Gezien de toenemende verwevenheid van de wereldeconomie moet het programma de mogelijkheid blijven bieden om externe deskundigen, zoals ambtenaren van derde landen, vertegenwoordigers van internationale organisaties of marktdeelnemers, bij bepaalde activiteiten te betrekken.
- 61) Met betrekking tot medefinancieringsregels en subsidiabele kosten moeten specifieke criteria worden vastgesteld.

- 62) Zoals de Commissie blijkt haar mededeling van 19 oktober 2010 "De evaluatie van de EU-begroting"²⁷ wil, en om de financieringsprogramma's samenhangender en eenvoudiger te maken, moeten de middelen met andere financieringsinstrumenten van de Unie worden gedeeld indien de acties in het programma dezelfde doelstellingen nastreven als verschillende financieringsinstrumenten, zonder dat er evenwel sprake mag zijn van dubbele financiering.
- 63) Dit programma moet bijdragen tot de algemene steun die gericht is op de specifieke behoeften van ultraperifere gebieden en de integratie ervan in de interne markt, zoals recentelijk is herhaald in de mededeling van de Commissie "Een nieuw en sterker strategisch partnerschap met de ultraperifere gebieden van de EU"²⁸.
- 64) Het programma moet synergie bevorderen en overlapping met gerelateerde programma's en acties van de Unie voorkomen. De acties in het kader van dit programma moeten complementair zijn aan die van het douaneprogramma en het Fiscalis-programma, zoals vastgesteld bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad²⁹ en bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁰, die ook tot doel hebben de werking van de interne markt te ondersteunen en te bevorderen.

²⁷ COM(2010) 700 final van 19 oktober 2010.

²⁸ COM(2017) 623 final.

²⁹ COM(2018) 442 final.

³⁰ COM(2018) 443 final.

- 65) Het programma moet synergie en complementariteit bevorderen met betrekking tot de steun voor kmo's en ondernemerschap uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling als bepaald in Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³¹. Daarnaast moet het kmo-onderdeel van het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³² vastgestelde InvestEU-fonds schuld- en eigenvermogenssteun garanderen om de toegang tot en de beschikbaarheid van financiering voor kmo's te verbeteren. Het programma moet ook streven naar synergie met het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³³ vastgestelde ruimtevaartprogramma wat betreft het aanmoedigen van kmo's om gebruik te maken van baanbrekende innovatie en andere oplossingen die in het kader van die programma's zijn ontwikkeld.
- 66) Dit programma moet synergie bevorderen met het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁴ vastgestelde Horizon Europa-programma, dat onderzoek en innovatie moet stimuleren. Dit moet met name betrekking hebben op complementariteit met de acties van de toekomstige Europese Innovatieraad voor innovatieve bedrijven, alsmede op de ondersteuning van diensten voor kmo's via het EEN.
- 67) Het programma moet synergie en complementariteit bevorderen met het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁵ vastgestelde programma Digitaal Europa, dat ten doel heeft de digitalisering van de economie en openbare sector van de Unie te bevorderen.

³¹ COM(2018) 372 final.

³² COM(2018) 439 final.

³³ COM(2018) 447 final.

³⁴ COM(2018) 435 final.

³⁵ COM(2018) 434 final.

- 68) Het programma moet tevens streven naar synergie met het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁶ ingestelde Fonds voor justitie, rechten en waarden dat tot doel heeft de verdere ontwikkeling te ondersteunen van een Europese rechtsruimte voor de doeltreffendheid van de nationale rechtsstelsels, die van vitaal belang is voor een rechtvaardige en kosteneffectieve Europese economie.
- 69) Het programma moet synergie bevorderen met het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁷ vastgestelde Erasmus-programma, het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁸ geregelde Solidariteitsfonds van de Europese Unie en het bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad³⁹ geregelde Europees Sociaal Fonds+ op het gebied van de mobiliteit van werknemers en jongeren, die van essentieel belang is voor een goed functionerende interne markt.
- 70) Tot slot kunnen acties als veterinaire en fytosanitaire maatregelen in geval van crises in verband met de gezondheid van dieren of planten, worden aangevuld met marktgerichte interventies uit de bij Verordening (EU) [...] van het Europees Parlement en de Raad⁴⁰ vastgestelde programmering voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Unie.
- 71) Waar passend moeten de acties van het programma worden gebruikt om marktfalen of suboptimale investeringssituaties proportioneel aan te pakken, zonder dat zij particuliere financiering overlappen of verdringen, en moeten zij een duidelijke Europese meerwaarde hebben.

³⁶ COM(2018) 383 final.

³⁷ COM(2018) 367 final.

³⁸ COM(2018) 322 final, artikel 10.

³⁹ COM(2018) 382 final.

⁴⁰ COM(2018) 393 final.

- 72) Aan de Commissie moeten uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om werk-programma's vast te stellen voor de uitvoering van de acties die bijdragen tot een hoog gezondheidsniveau voor mensen, dieren en planten, alsmede tot de veiligheid van levensmiddelen en diervoeders. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁴¹.
- 73) De in deze verordening bedoelde financieringsvormen en uitvoeringsmethoden moeten worden gekozen op basis van de mogelijkheden die zij bieden voor het verwezenlijken van de specifieke doelstellingen van de acties en voor het behalen van resultaten, waarbij met name rekening wordt gehouden met de kosten van controles, de administratieve lasten en het verwachte risico van niet-naleving. Dit moet het gebruik van vaste bedragen, vaste percentages en eenheidskosten en van financiering die niet gekoppeld is aan kosten omvatten, zoals beschreven in artikel 125, lid 1, van het Financieel Reglement.
- 74) Om regelmatige monitoring en verslaglegging te garanderen, moet vanaf het begin een passend kader voor de monitoring van de acties en resultaten van het programma worden vastgesteld. Deze monitoring en verslaglegging moeten gebaseerd zijn op indicatoren aan de hand waarvan de effecten van de acties in het kader van het programma worden getoetst aan vooraf vastgestelde uitgangspunten.

⁴¹ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

- 75) Krachtens de punten 22 en 23 van het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven⁴² moet het programma worden geëvalueerd op basis van gegevens die zijn verzameld op grond van specifieke monitoringvoorschriften, waarbij echter overregulering en administratieve lasten, in het bijzonder voor de lidstaten, worden voorkomen. Deze voorschriften moeten, als basis voor de evaluatie van de effecten van het programma in de praktijk, waar nodig meetbare indicatoren omvatten.
- 76) Op basis van de in deel I, hoofdstuk 2, van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad⁴³, in Richtlijn 2003/99/EG van het Europees Parlement en de Raad⁴⁴, in Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁵ en in Verordening (EG) nr. 999/2001 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁶ bedoelde dierziekten moet de lijst worden vastgesteld van dierziekten en zoönosen die in aanmerking komen voor financiering in het kader van noodmaatregelen en voor financiering in het kader van uitroeings-, bestrijdings- en surveillanceprogramma's.

⁴² PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

⁴³ Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ("diergezondheidswetgeving") (PB L 84 van 31.3.2016, blz. 1).

⁴⁴ Richtlijn 2003/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bewaking van zoönoses en zoönoseverwekkers en houdende wijziging van Beschikking 90/424/EEG van de Raad en intrekking van Richtlijn 92/117/EEG van de Raad (PB L 325 van 12.12.2003, blz. 31).

⁴⁵ Verordening (EG) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake de bestrijding van salmonella en andere specifieke door voedsel overgedragen zoönoseverwekkers (PB L 325 van 12.12.2003, blz. 1).

⁴⁶ Verordening (EG) nr. 999/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën (PB L 147 van 31.5.2001, blz. 1).

- 77) Om rekening te houden met de situaties die door dierziekten ontstaan en die aanzienlijke gevolgen voor de veeteelt of handel hebben, de verspreiding van zoönosen die een bedreiging voor mensen vormen, of nieuwe wetenschappelijke of epidemiologische ontwikkelingen, alsook dierziekten die een nieuwe bedreiging voor de Unie kunnen vormen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om uit hoofde van artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen tot wijziging van de lijst van dierziekten en zoönosen. Om de door het programma geboekte vooruitgang bij het verwezenlijken van de doelstellingen ervan effectief te kunnen beoordelen moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om uit hoofde van artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen om de indicatoren voor het meten van de verwezenlijking van de specifieke doelstellingen te herzien of aan te vullen, wanneer zulks noodzakelijk wordt geacht, en om deze verordening aan te vullen met bepalingen inzake de vaststelling van een monitoring- en evaluatiekader. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van gedelegeerde handelingen.
- 78) Krachtens [*referentie in voorkomend geval bijwerken overeenkomstig een nieuw LGO-besluit*: artikel 94 van Besluit 2013/755/EU van de Raad⁴⁷] komen personen en entiteiten die zijn gevestigd in landen en gebieden overzee in aanmerking voor financiering overeenkomstig de voorschriften en doelstellingen van het programma en eventuele regelingen die van toepassing zijn op de lidstaat waarmee het betrokken land of gebied overzee banden heeft.

⁴⁷ Besluit 2013/755/EU van de Raad van 25 november 2013 betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Unie ("LGO-besluit") (PB L 344 van 19.12.2013, blz. 1).

79) Overeenkomstig het Financieel Reglement, Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁸, Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad⁴⁹, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad⁵⁰ en Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad⁵¹ moeten de financiële belangen van de Unie worden beschermd door evenredige maatregelen, daaronder begrepen voorkoming, opsporing, correctie en onderzoek van onregelmatigheden en fraude, terugvordering van verloren gegane, onverschuldigd betaalde of onjuist bestede financiële middelen alsmede, in voorkomend geval, oplegging van administratieve sancties. In het bijzonder kan het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 administratieve onderzoeken, daaronder begrepen controles en verificaties ter plaatse, uitvoeren om vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. Overeenkomstig Verordening (EU) 2017/1939 kan het Europees Openbaar Ministerie (EOM) overgaan tot onderzoek en vervolging van fraude en andere strafbare feiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad in de zin van Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad⁵². Personen of entiteiten die middelen van de Unie ontvangen, moeten overeenkomstig het Financieel Reglement ten volle meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de Unie, de nodige rechten en toegang verlenen aan de Commissie, OLAF, het EOM ten aanzien van de lidstaten die deelnemen aan de nauwere samenwerking overeenkomstig Verordening (EU) 2017/1939 en de Europese Rekenkamer alsmede ervoor zorgen dat derden die betrokken zijn bij de uitvoering van middelen van de Unie gelijkwaardige rechten verlenen.

⁴⁸ Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1).

⁴⁹ Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1).

⁵⁰ Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2).

⁵¹ Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1).

⁵² Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (PB L 198 van 28.7.2017, blz. 29).

- 80) De horizontale financiële regels die het Europees Parlement en de Raad op grond van artikel 322 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie hebben vastgesteld, zijn op deze verordening van toepassing. Deze regels zijn neergelegd in het Financieel Reglement en bepalen met name de procedure voor het opstellen en uitvoeren van de begroting door middel van subsidies, aanbestedingen, prijzen en indirecte uitvoering, en voorzien in controles op de verantwoordelijkheid van financiële actoren. [De op grond van artikel 322 VWEU vastgestelde voorschriften betreffen ook de bescherming van de begroting van de Unie in geval van algemene rechtsstatelijke gebreken in de lidstaten, aangezien respect voor de rechtsstaat een wezenlijke voorwaarde is voor goed financieel beheer en doeltreffende financiering door de Unie.]
- 81) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad⁵³ regelt de verwerking van persoonsgegevens in het kader van deze verordening in de lidstaten en onder toezicht van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten. Verordening (EG) 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁴ regelt de verwerking van persoonsgegevens in het kader van deze verordening door de Commissie en onder toezicht van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming. Het uitwisselen of doorzenden van informatie door bevoegde autoriteiten moet voldoen aan de regels voor het doorgeven van persoonsgegevens als neergelegd in Verordening (EU) 2016/679, en het uitwisselen of doorzenden van informatie door de Commissie moet voldoen aan de regels voor het doorgeven van persoonsgegevens als neergelegd in Verordening (EG) nr. 45/2001.

⁵³ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

⁵⁴ Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1).

- 81a) Verordening (EG) nr. 223/2009 stelt de regels vast voor het produceren van statistieken volgens het beginsel van statistische geheimhouding en bepaalt dat de nationale instituten voor de statistiek, andere nationale instanties en de Commissie (Eurostat) alle noodzakelijke maatregelen moeten nemen om de conformiteit van de beginselen en richtsnoeren inzake de fysieke en logistieke bescherming van vertrouwelijke gegevens te waarborgen.
- 82) Daar de doelstellingen van deze verordening wegens de grensoverschrijdende aard van de thematiek niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de grotere mogelijkheden die een Unie-optreden biedt, beter door de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- 83) Het programma moet de acties van de Unie met betrekking tot de interne markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kmo's, en Europese statistieken ook zichtbaarder en samenhangender maken voor burgers, bedrijven en overheidsdiensten.

- 84) Verordening (EU) nr. 99/2013, Verordening (EU) nr. 1287/2013, Verordening (EU) nr. 254/2014 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁵, Verordening (EU) nr. 258/2014 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁶, Verordening (EU) nr. 652/2014 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁷ en Verordening (EU) 2017/826 moeten met ingang van 1 januari 2021 worden ingetrokken.
- 85) Er moet worden gezorgd voor een soepele, ononderbroken overgang tussen de programma's op het gebied van concurrentievermogen van ondernemingen en kmo's, consumentenbescherming, consumenten en eindgebruikers van financiële diensten, beleidsvorming op het gebied van financiële diensten, op het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders, en op het gebied van Europese statistieken, die zijn vastgesteld bij Verordening (EU) nr. 1287/2013, Verordening (EU) nr. 254/2014, Verordening (EU) 2017/826, Verordening (EU) nr. 258/2014, Verordening (EU) nr. 652/2014, Verordening (EU) nr. 99/2013, en dit programma, met name wat betreft de continuïteit van meerjarige maatregelen en de beoordeling van de resultaten van de vorige programma's,

⁵⁵ Verordening (EU) nr. 254/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 tot vaststelling van een meerjarig consumentenprogramma voor de jaren 2014-2020 en tot intrekking van Besluit nr. 1926/2006/EG (PB L 84 van 20.3.2014, blz. 42).

⁵⁶ Verordening (EU) nr. 258/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 tot vaststelling van een Unieprogramma ter ondersteuning van specifieke activiteiten op het gebied van financiële verslaggeving en controle van jaarrekeningen voor de periode 2014-2020 en houdende intrekking van Besluit nr. 716/2009/EG (PB L 105 van 8.4.2014, blz. 1).

⁵⁷ Verordening (EU) nr. 652/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot vaststelling van bepalingen betreffende het beheer van de uitgaven in verband met de voedselketen, diergezondheid en dierenwelzijn, alsmede in verband met plantgezondheid en teeltmateriaal, tot wijziging van de Richtlijnen 98/56/EG, 2000/29/EG en 2008/90/EG van de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 178/2002, (EG) nr. 882/2004 en (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van de Besluiten 66/399/EEG en 76/894/EEG en Beschikking 2009/470/EG van de Raad (PB L 189 van 27.6.2014, blz. 1).

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Voorwerp

Deze verordening stelt het programma vast voor zowel het verbeteren van de werking van de interne markt en het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen, op het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en dier-voeder, als het programmerings- en financieringskader voor de ontwikkeling, de productie en de verspreiding van Europese statistieken in de zin van artikel 13 van Verordening (EG) nr. 223/2009 ("het programma").

Zij stelt de voornaamste gebieden en doelstellingen van de in het programma geplande acties, de begroting voor de periode 2021 tot en met 2027, de vormen van financiering door de Unie en de regels voor de verstrekking van die financiering, alsmede het governancestelsel vast.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 1) "blendingverrichting": door de begroting van de Unie ondersteunde acties, onder meer in het kader van blendingfaciliteiten overeenkomstig artikel 2, punt 6, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad (het "Financieel Reglement"), waarbij niet-terugbetaalbare vormen van steun en/of financieringsinstrumenten uit de begroting van de Unie worden gecombineerd met terugbetaalbare vormen van steun van instellingen voor ontwikkelingsfinanciering of andere openbare financiële instellingen, alsmede van commerciële financiële instellingen en investeerders;
- 2) "Europese statistieken": statistieken die worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid overeenkomstig Verordening (EG) nr. 223/2009;

- 3) "juridische entiteit": elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die is opgericht krachtens en als dusdanig wordt erkend in het nationale recht, het Unierecht of het internationale recht, die rechtspersoonlijkheid bezit en die, in eigen naam handelend, rechten en verplichtingen kan hebben, dan wel een entiteit zonder rechtspersoonlijkheid als bedoeld in artikel 197, lid 2, onder c), van het Financieel Reglement;
- 4) "kmo's": middelgrote, kleine en micro-ondernemingen in de zin van Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie, in de versie van 6 mei 2003;
- 5) "derde land": een land dat geen lid van de Unie is.

Artikel 3

Doelstellingen van het programma

- 1) De algemene doelstellingen van het programma zijn:
 - a) de werking van de interne markt te verbeteren, en met name de burgers, de consumenten en de bedrijven, in het bijzonder kmo's, te beschermen en hun positie te versterken door het handhaven van het recht van de Unie, het vergemakkelijken van de toegang tot de markt, het vaststellen van normen en door het bevorderen van de gezondheid van mens, dier en plant en van het dierenwelzijn, en tegelijk de beginselen van duurzame ontwikkeling in acht te nemen; alsmede de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en de Commissie en de gedecentraliseerde agentschappen van de Unie te verbeteren;
 - b) te voorzien in kwalitatief hoogwaardige, vergelijkbare, tijdige en betrouwbare Europese statistieken als hulpmiddel bij het opstellen, monitoren en evalueren van alle beleidsmaatregelen van de Unie en beleidsmakers, bedrijven, academici, burgers en media helpen om geïnformeerde beslissingen te nemen en actief deel te nemen aan het democratische proces.

- 2) De specifieke doelstellingen van het programma zijn:
- a) het doeltreffender maken van de interne markt, onder meer in het licht van de digitale transformatie, het faciliteren van het voorkomen en wegnemen van ongerechtvaardigde of disproportionele belemmeringen, het voorkomen van de ongerechtvaardigde ongelijke behandeling van marktdeelnemers, en het ontwikkelen, uitvoeren en handhaven van de Uniewetgeving op het gebied van de interne markt voor goederen en diensten, overheidsopdrachten, markttoezicht, en op het gebied van het vennootschapsrecht, het contractenrecht en het recht inzake niet-contractuele aansprakelijkheid, de bestrijding van witwassen, het vrij verkeer van kapitaal, financiële diensten en het mededingingsbeleid, met inbegrip van de ontwikkeling van gebruikersgerichte beheersinstrumenten;
 - b) het versterken van het concurrentievermogen van kmo's en het verwezenlijken van additionaliteit op Unieniveau via maatregelen ter:
 - i) verlening van diverse vormen van steun aan kmo's, onder meer in de toeristische sector,
 - ii) facilitering van toegang tot markten, inclusief de internationalisering van kmo's,
 - iii) bevordering van een gunstig ondernemingsklimaat voor kmo's,
 - iv) ondersteuning van het concurrentievermogen van sectoren,
 - v) bevordering van de modernisering van de industrie,
 - vi) ondersteuning van de ontwikkeling van industriële waardeketens en
 - vii) bevordering van ondernemerschapop proportionele wijze;

- c) te zorgen voor de doeltreffende werking van de interne markt door middel van normalisatieprocessen die:
 - i) de financiering van de Europese normalisatie en de participatie van de belanghebbenden bij het opstellen van Europese normen mogelijk maken;
 - ii) de ontwikkeling van hoogwaardige internationale normen voor financiële verslaglegging en controle van jaarrekeningen ondersteunen, de integratie daarvan in het recht van de Unie vergemakkelijken en innovatie en de ontwikkeling van goede praktijken op het gebied van bedrijfsrapportage bevorderen;
- d) de belangen van de consumenten te bevorderen en een hoge consumentenbescherming en productveiligheid te waarborgen door:
 - i) de positie van consumenten, ondernemingen en het maatschappelijk middenveld te versterken en hen te assisteren en voor te lichten; toe te zien op een hoge consumentenbescherming, duurzame consumptie en productveiligheid, met name door het ondersteunen van de bevoegde handhavingsinstanties, consumentenorganisaties, samenwerkingsacties en activiteiten met het oog op een betere samenwerking tussen de bevoegde instanties, met bijzondere aandacht voor kwetsbare consumenten; erop toe te zien dat de belangen van consumenten in de digitale wereld in aanmerking worden genomen; erop toe te zien dat alle consumenten toegang hebben tot verhaalmogelijkheden; adequate informatie over markten en consumenten te verstrekken;
 - ii) de deelname van consumenten, andere eindgebruikers van financiële diensten en het maatschappelijk middenveld bij de beleidsvorming inzake financiële diensten te vergroten; een beter inzicht in de financiële sector te bevorderen;
- e) bij te dragen tot een hoog gezondheidsniveau voor mensen, dieren en planten op de gebieden planten, dieren, levensmiddelen en diervoeder, onder meer door dierziekten en plantenplagen te voorkomen, op te sporen en uit te roeien, en het welzijn van dieren, de strijd tegen antimicrobiële resistentie, alsmede een duurzame voedselproductie en -consumptie te ondersteunen;

- f) tijdig en op onpartijdige en kostenefficiënte manier hoogwaardige Europese statistieken volgens de kwaliteitscriteria van artikel 12, lid 1 van Verordening (EG) nr. 223/2009 te produceren en bekend te maken door middel van een versterkt Europees statistisch systeem als bedoeld in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 223/2009 en versterkte partnerschappen binnen het Europees statistisch systeem en met alle betreffende externe partijen, met behulp van meervoudige gegevensbronnen, geavanceerde methoden voor gegevensanalyse, slimme systemen en digitale technologieën.

Artikel 4

Begroting

- 1) De financiële middelen voor de uitvoering van het programma voor de periode 2021 tot en met 2027 bedragen [4 088 580 000 EUR in lopende prijzen].
- 2) Van het in lid 1 bedoelde bedrag worden de volgende indicatieve bedragen toegekend aan de volgende doelstellingen:
 - a) [1 000 000 000] EUR aan de doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder b);
 - b) [188 000 000] EUR aan de doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), i);
 - c) [1 680 000 000] EUR aan de doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e);
 - d) [552 000 000] EUR aan de doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f).
- 3) Maximaal 5 % van het in lid 1 bedoelde bedrag kan worden gebruikt voor technische en administratieve assistentie voor de uitvoering van het programma, met name voor voorbereiding, monitoring, controle, audit en evaluatie, het gebruik van informatietechnologienetwerken voor informatieverwerking en -uitwisseling, en het gebruik en de ontwikkeling van institutionele informatietechnologiesystemen.

- 4) Voor de in artikel 3, lid 2, onder e), bedoelde doelstelling mogen vastleggingen in de begroting die meer dan één begrotingsjaar bestrijken, in jaartranches worden verdeeld.
- 5) In afwijking van artikel 111, lid 2, van het Financieel Reglement verricht de Commissie de vastlegging in de begroting voor de subsidie voor veterinaire en fytosanitaire noodmaatregelen in het kader van de specifieke doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), van deze verordening na beoordeling van de door de lidstaten ingediende betalingsaanvragen.
- 6) Op verzoek van de lidstaten kunnen de aan hen in gedeeld beheer toegewezen middelen worden overgeschreven naar het programma. De Commissie besteedt die middelen overeenkomstig artikel 62, lid 1, onder a), van het Financieel Reglement op directe wijze dan wel overeenkomstig artikel 62, lid 1, onder c), van het Financieel Reglement op indirecte wijze. Die middelen worden zo veel mogelijk gebruikt ten voordele van de betrokken lidstaat.

[Artikel 5

Bij het programma betrokken derde landen

Het programma staat open voor deelname van de volgende derde landen:

- a) landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) die lid zijn van de Europese Economische Ruimte (EER), in overeenstemming met de in de EER-overeenkomst vastgestelde voorwaarden;
- b) toetredingslanden, kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten, in overeenstemming met de algemene beginselen en algemene voorwaarden voor hun deelname aan programma's van de Unie zoals vastgesteld in de desbetreffende kaderovereenkomsten en besluiten van de Associatieraad, of in soortgelijke overeenkomsten, alsmede in overeenstemming met de specifieke voorwaarden die zijn vastgesteld in overeenkomsten tussen de Unie en de betrokkenen;

- c) landen die onder het Europees nabuurschapsbeleid vallen, in overeenstemming met de algemene beginselen en algemene voorwaarden voor deelname van die landen aan programma's van de Unie zoals vastgesteld in de desbetreffende kaderovereenkomsten en besluiten van de Associatieraad, of in soortgelijke overeenkomsten, alsmede in overeenstemming met de specifieke voorwaarden die zijn vastgesteld in overeenkomsten tussen de Unie en die landen;
- d) [...]derde landen, in overeenstemming met de voorwaarden die zijn vastgesteld in een specifieke overeenkomst betreffende de deelname van het derde land aan programma's van de Unie, op voorwaarde dat de overeenkomst:
 - i) een behoorlijk evenwicht waarborgt tussen de bijdragen van en de voordelen voor het derde land dat aan programma's van de Unie deelneemt;
 - ii) de voorwaarden voor deelname aan de programma's vaststelt, met inbegrip van de berekening van de financiële bijdragen aan afzonderlijke programma's en de administratieve kosten ervan;
 - iii) het derde land geen beslissingsbevoegdheid ten aanzien van het programma verleent;
 - iv) de rechten van de Unie om voor een goed financieel beheer te zorgen en haar financiële belangen te beschermen, waarborgt.

De in punt ii) bedoelde bijdragen worden gezien als bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel [21, lid 5, van het Financieel Reglement].

Artikel 6

Uitvoering en vormen van EU-financiering

- 1) Het programma wordt uitgevoerd in direct beheer in overeenstemming met het Financieel Reglement of in indirect beheer met organen als bedoeld in artikel 62, lid 1, onder c), van het Financieel Reglement.
- 2) In het kader van het programma kan financiering worden verstrekt in een van de in het Financieel Reglement vastgestelde vormen, met name subsidies, prijzen en aanbestedingen. Tevens kan financiering worden verstrekt in de vorm van financieringsinstrumenten in het kader van blendingverrichtingen.
- 3) Bijdragen aan een systeem voor onderlinge verzekeringen kunnen het risico dekken dat is verbonden aan de terugvordering van door de ontvangers verschuldigde middelen en worden beschouwd als een afdoende garantie in de zin van het Financieel Reglement. De bepalingen van [artikel X van] Verordening XXX [opvolger van de verordening betreffende het Garantiefonds] zijn van toepassing⁵⁸.

⁵⁸ [nog aan te vullen]

HOOFDSTUK II

SUBSIDIES

Artikel 7

Subsidies

Subsidies in het kader van het programma worden toegekend en beheerd in overeenstemming met titel VIII van het Financieel Reglement.

Artikel 8

In aanmerking komende acties

- 1) Alleen acties ter verwezenlijking van de doelstellingen als bedoeld in artikel 3 komen in aanmerking voor financiering.
- 2) In aanmerking komen met name de volgende acties ter verwezenlijking van de in artikel 3 bedoelde doelstellingen:
 - a) het scheppen van de juiste voorwaarden om de positie van alle actoren van de interne markt, waaronder bedrijven, burgers en consumenten, het maatschappelijk middenveld en de overheden te versterken door middel van transparante informatie en bewustmakingscampagnes, het uitwisselen van beste praktijken, het bevorderen van goede praktijken, het uitwisselen en verspreiden van expertise en kennis en het organiseren van opleidingen; bij die acties, die via bestaande netwerken zoals Solvit en het netwerk van Europese consumentencentra worden uitgevoerd, worden ter bevordering van de EU-waarden, -regels en -normen in voorkomend geval derde landen betrokken;
 - b) het invoeren van mechanismen waardoor burgers, consumenten, eindgebruikers, het maatschappelijk middenveld en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven van de Unie kunnen bijdragen aan politieke discussies, beleidsmaatregelen en besluitvorming, met name door het functioneren van vertegenwoordigende organisaties op nationaal en Unieniveau te ondersteunen;

- c) het opbouwen van de capaciteit, het faciliteren en het coördineren van de gezamenlijke acties tussen de lidstaten onderling, tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en de Commissie, de gedecentraliseerde agentschappen van de Unie en de autoriteiten van derde landen;
 - d) het ondersteunen van de doeltreffende handhaving en modernisering van het juridisch kader van de Unie en de snelle aanpassing daarvan aan de steeds veranderende omgeving en de praktijken van derde landen, onder meer door het verzamelen en analyseren van gegevens; onderzoek over de werking van de interne markt, studies, evaluaties en beleidsaanbevelingen; het organiseren van demonstraties en proefprojecten; communicatieactiviteiten; het ontwikkelen van specifieke IT-instrumenten om de interne markt transparant en doeltreffend te laten functioneren, en frauduleuze praktijken op het internet te voorkomen en te bestrijden.
- 3) De volgende acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder b), komen in aanmerking voor financiering:
- a) het verlenen van diverse vormen van steun aan kmo's, waaronder informatie, mentorschap, opleiding, onderwijs, mobiliteit, grensoverschrijdende samenwerking of adviesdiensten;
 - b) het faciliteren van de toegang van kmo's tot markten binnen en buiten de Unie, door hen te ondersteunen bij het aanpakken van mondiale en maatschappelijke uitdagingen en de internationalisering van het bedrijfsleven, en het versterken van het industrieel leiderschap van de Unie in mondiale waardeketens;
 - ba) het ondersteunen van het Enterprise Europe Network (EEN) bij het verstrekken van geïntegreerde bedrijfsondersteunende diensten aan kmo's in de Unie die de mogelijkheden op de interne markt en in derde landen willen onderzoeken; op het EEN kan ook een beroep worden gedaan om namens andere Unieprogramma's, zoals Horizon Europa, diensten te verstrekken, waaronder adviesdiensten of diensten inzake capaciteitsopbouw; door het EEN namens andere programma's verstrekte diensten worden door deze programma's gefinancierd; de implementatie van het EEN geschiedt in nauwe coördinatie met de lidstaten om overlapping van activiteiten te vermijden, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel;

- c) het aanpakken van belemmeringen voor markttoegang en van administratieve lasten, en de totstandbrenging van een gunstig ondernemingsklimaat zodat kmo's voordeel kunnen halen uit de interne markt;
 - d) het bevorderen van de groei van bedrijven, met inbegrip van de ontwikkeling van technische, digitale en ondernemerschapsvaardigheden, productontwikkeling, digitalisering en industriële transformatie in de maakindustrie en de dienstensector;
 - e) het ondersteunen van het concurrentievermogen van bedrijven en hele branches, en het ondersteunen van de benutting door kmo's van creativiteit en innovatie, de invoering van nieuwe bedrijfsmodellen en de samenwerking tussen waardeketens door eco-systemen en clusters strategisch te verbinden, met inbegrip van het gezamenlijke clusterinitiatief;
 - f) het bevorderen van een ondernemend bedrijfsklimaat en een ondernemerscultuur, met inbegrip van het programma van mentoren voor nieuwe ondernemers en de ondersteuning van start-ups, duurzaamheid van bedrijven en doorgroeiers.
- 4) De in de artikelen 15 en 16 van Verordening (EU) nr. 1025/2012 omschreven acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), i), van deze verordening komen in aanmerking voor financiering.
- 5) De acties ter ondersteuning van activiteiten die gericht zijn op het ontwikkelen, toepassen, beoordelen en monitoren van internationale normen op het gebied van financiële verslaglegging en controle van jaarrekeningen en voor toezicht op hun normeringsproces, en ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), ii), komen in aanmerking voor financiering.
- 6) De in bijlage I omschreven acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), komen in aanmerking voor financiering.
- 7) De in bijlage II omschreven acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), komen in aanmerking voor financiering.

Artikel 9

In aanmerking komende entiteiten

- 1) Naast de in artikel 197 van het Financieel Reglement vermelde criteria zijn de in de leden 2 tot en met 7 van dit artikel vastgestelde criteria om in aanmerking te komen van toepassing.
- 2) Naast de voorwaarden die zijn vastgesteld in de leden 3 tot en met 7 komen de volgende entiteiten in aanmerking voor het programma:
 - a) juridische entiteiten die gevestigd zijn in een van de volgende landen:
 - i) een lidstaat of een met een lidstaat verbonden land of gebied overzee;
 - ii) een overeenkomstig artikel 5 bij het programma betrokken derde land;
 - b) elke juridische entiteit die is opgericht krachtens het recht van de Unie of elke internationale organisatie;
 - c) juridische entiteiten die gevestigd zijn in een niet bij het programma betrokken derde land komen bij wijze van uitzondering voor deelname in aanmerking, mits de actie doelstellingen van het programma nastreeft en de activiteiten buiten de Unie bijdragen tot de doeltreffendheid van interventies op het grondgebied van de lidstaten waarop de Verdragen van toepassing zijn.
- 3) Juridische entiteiten die zijn gevestigd in een niet bij het programma betrokken derde land mogen deelnemen aan de volgende acties:
 - a) acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder b);
 - b) acties ter ondersteuning van consumentenbescherming met het oog op het verwezenlijken van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), i).

De entiteiten die deelnemen aan acties als bedoeld in de punten a) en b) hebben geen recht op financiële bijdragen van de Unie, tenzij dit essentieel is voor het programma, met name voor het concurrentievermogen en de markttoegang van ondernemingen van de Unie of voor de bescherming van consumenten die in de Unie verblijven. Deze uitzondering geldt niet voor entiteiten met winstoogmerk.

- 4) Voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), i), van deze verordening komen de in de artikelen 15 en 16 van Verordening (EU) nr. 1025/2012 bedoelde entiteiten in aanmerking.
- 5) Voor acties ter ondersteuning van consumentenbescherming voor het verwezenlijken van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), i), die verband houden met het netwerk van Europese consumentencentra, komen de volgende organen in aanmerking:
 - a) een orgaan dat is aangewezen door een lidstaat of een derde land in de zin van artikel 5, dat een orgaan zonder winstoogmerk is en geselecteerd is op basis van een transparante procedure;
 - b) een overheidsorgaan.
- 6) Al dan die niet bij het programma betrokken derde landen komen in aanmerking voor de volgende acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e):
 - a) beschermingsmaatregelen in het geval van een rechtstreekse bedreiging voor de gezondheidsstatus in de Unie als gevolg van het voorkomen of de ontwikkeling op het grondgebied van een derde land of een lidstaat van een in bijlage III vermelde dierziekte of zoönose of een in het werkprogramma als bedoeld in artikel 16 vermelde plantenplaag;
 - b) beschermingsmaatregelen of andere relevante activiteiten ter ondersteuning van de gezondheidsstatus van planten in de Unie.

De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 20 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van bijlage III indien dit nodig is om er rekening mee te houden dat dierziekten en zoönosen optreden die niet onder de in die bijlage genoemde wetgevingshandelingen van de Unie vallen.

Behalve in het geval van dierziekten en plantenplagen die substantiële gevolgen voor de Unie hebben, moeten niet-betrokken landen hun deelname aan de in de punten a) en b) bedoelde acties in beginsel zelf financieren.

- 7) Voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), van deze verordening komen de volgende juridische entiteiten in aanmerking:
- a) de nationale instanties voor de statistiek en andere nationale instanties zoals bedoeld in artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 223/2009;
 - b) voor acties ter ondersteuning van samenwerkingsnetwerken als bedoeld in artikel 15 van Verordening (EG) nr. 223/2009, andere organen die actief zijn op het gebied van de statistiek maar geen instanties zijn als bedoeld in punt a) van dit lid;
 - c) entiteiten zonder winstoogmerk, die onafhankelijk zijn van de industrie, de handel en het bedrijfsleven en ook geen andere strijdige belangen hebben, en waarvan de belangrijkste doelstellingen en activiteiten bestaan in het bevorderen en ondersteunen van de toepassing van de in artikel 11 van Verordening (EG) nr. 223/2009 bedoelde Praktijkcode voor Europese statistiek of de toepassing van nieuwe productiemethoden voor Europese statistieken die op efficiëntieverhoging en kwaliteitsverbetering op Unieniveau zijn gericht.

Artikel 10

Aangewezen begunstigten

Aan de volgende entiteiten mag zonder oproep tot het indienen van voorstellen een subsidie op grond van het programma worden toegekend:

- a) voor acties op het gebied van markttoezicht ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder a), van deze verordening, de markttoezichtautoriteiten van de lidstaten als bedoeld in artikel 17 van Verordening (EG) nr. 765/2008 en artikel 11 van [Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van voorschriften en procedures voor de naleving en de handhaving van de harmonisatiewetgeving van de Unie inzake producten]⁵⁹;

⁵⁹ COM(2017) 795 final.

- b) voor acties op het gebied van accreditatie en markttoezicht ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder a), van deze verordening, de instantie die overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EG) nr. 765/2008 is erkend voor het uitvoeren van de in artikel 32 van Verordening (EG) nr. 765/2008 bedoelde activiteiten;
- c) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), i), van deze verordening, de in artikelen 15 en 16 van Verordening (EU) nr. 1025/2012 bedoelde entiteiten;
- d) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), ii), de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG), de International Financial Reporting Standards Foundation en de Public Interest Oversight Board (PIOB);
- e) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), i), met betrekking tot de vertegenwoordiging van de consumentenbelangen op het niveau van de Unie, het Europees Bureau van Consumentenverenigingen (BEUC) en de Europese vereniging voor de coördinatie van consumentenvertegenwoordiging in normalisatie (ANEC), mits deze geen tegenstrijdige belangen hebben en via hun leden de belangen van consumenten in ten minste twee derde van de lidstaten vertegenwoordigen;
- f) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), ii), Finance Watch en Better Finance, onder de volgende, jaarlijks te beoordelen voorwaarden:
 - i) de entiteiten blijven niet-gouvernementeel, hebben geen winstoogmerk en zijn onafhankelijk van de industrie, de handel of het bedrijfsleven;
 - ii) zij hebben geen tegenstrijdige belangen en vertegenwoordigen via hun leden de belangen van consumenten en andere eindgebruikers in de Unie op het gebied van financiële diensten;

- g) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), van deze verordening:
- i) de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en hun gelieerde entiteiten, de referentielaboratoria van de Europese Unie als bedoeld in de artikelen 92, 95 en 97 van Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad⁶⁰, de referentiecentra van de Europese Unie als bedoeld in artikel 29 van Verordening (EU) 2016/1012 van het Europees Parlement en de Raad⁶¹, nationale referentielaboratoria voor plantgezondheid, nationale referentielaboratoria voor diergezondheid en internationale organisaties;
 - ii) alleen in het geval van de in artikel 9, lid 6, onder a) en b), van deze verordening omschreven acties, al dan niet bij het programma betrokken derde landen;
- h) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), van deze verordening, de nationale instanties voor de statistiek en andere nationale instanties als bedoeld in artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 223/2009.

⁶⁰ Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles) (PB L 95 van 7.4.2017, blz. 1).

⁶¹ Verordening (EU) 2016/1012 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de zoötechnische en genealogische voorwaarden voor het fokken van, de handel in en de binnenkomst in de Unie van raszuivere fokdieren, hybride fokvarkens en levende producten daarvan en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 652/2014, de Richtlijnen 89/608/EEG en 90/425/EEG van de Raad en tot intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van dierfokkerij („fokkerijverordening”) (PB L 171 van 29.6.2016, blz. 66).

Artikel 11

Evaluatiecomités

Het/de evaluatiecomité(s) voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling(en) als bedoeld in artikel 3, lid 2, kan/kunnen geheel of ten dele uit externe deskundigen bestaan.

Artikel 12

Medefinancieringsregels

- 1) Voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder a), van deze verordening met betrekking tot de markttoezichtautoriteiten van de lidstaten en van de met het programma geassocieerde derde landen en met betrekking tot EU-testfaciliteiten als bedoeld in artikel 20 van [Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van voorschriften en procedures voor de naleving en de handhaving van de harmonisatiewetgeving van de Unie inzake producten] kan uit het programma tot 100 % van de subsidiabele kosten van een actie worden gefinancierd, mits het in artikel 190 van het Financieel Reglement omschreven medefinancieringsbeginsel niet wordt geschonden.
- 2) Voor subsidies die aan de Public Interest Oversight Board (PIOB) worden toegekend voor de verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), ii), wordt, indien de financiering door de International Federation of Accountants (IFAC) in een bepaald jaar meer dan twee derde van de totale jaarlijkse financiering bedraagt, de jaarlijkse bijdrage voor dat jaar beperkt tot een maximumbedrag dat in het in artikel 16 bedoelde werkprogramma wordt vastgelegd.
- 2a. Voor de aan de ANEC toegekende subsidies, als bedoeld in artikel 10, onder e), van deze verordening, kan in het kader van het programma tot 95 % van de subsidiabele kosten worden gefinancierd.
- 3) Voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), van deze verordening kan in het kader van het programma tot 100 % van de subsidiabele kosten worden gefinancierd, mits het in artikel 190 van het Financieel Reglement omschreven medefinancieringsbeginsel niet wordt geschonden.

Voor de in bijlage I, punten 1 en 2, bedoelde acties, bedraagt het toegepaste medefinancieringspercentage als algemeen beginsel ten minste 50 % van de subsidiabele kosten. De volgende uitzonderingen zijn van toepassing:

- a) het percentage wordt verhoogd tot 75 % van de subsidiabele kosten ten aanzien van:
 - i) grensoverschrijdende activiteiten die door twee of meer lidstaten gezamenlijk ten uitvoer worden gelegd ter bestrijding, voorkoming of uitroeiing van plantenplagen of dierziekten;
 - ii) lidstaten waarvan het bruto nationaal inkomen per inwoner volgens de meest recente gegevens van Eurostat lager is dan 90 % van het gemiddelde van de Unie.
 - b) het maximumpercentage kan tot 100 % van de subsidiabele kosten worden verhoogd wanneer de activiteiten waarvoor de bijdrage van de Unie wordt verleend betrekking hebben op het voorkomen en bestrijden van ernstige risico's voor de gezondheid van mensen, dieren en planten in de Unie, en:
 - i) bedoeld zijn om menselijke slachtoffers of grote economische ontwrichting voor de Unie als geheel te voorkomen;
 - ii) specifieke taken zijn die onontbeerlijk voor de Unie als geheel zijn, zoals door de Commissie is aangegeven in het overeenkomstig artikel 16, vastgestelde werkprogramma; of
 - iii) in derde landen ten uitvoer worden gelegd.
 - c) het medefinancieringspercentage kan met assistentie van het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders worden herzien in het licht van budgettaire ruimte, ontoereikende uitvoering van het programma of de noodmaatregel, of de geleidelijke afbouw van de medefinanciering van tegen dierziekten of plantenplagen gerichte acties.
- 4) Voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), van deze verordening kan in het kader van het programma ten hoogste 95 % worden gefinancierd van de subsidiabele kosten van acties ter ondersteuning van samenwerkingsnetwerken als bedoeld in artikel 15 van Verordening (EG) nr. 223/2009.

Subsidiabele kosten in verband met programma's en noodmaatregelen

- 1) Voor acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), kunnen kosten die zijn gemaakt voor maatregelen als bedoeld in bijlage I, punten 2.1a.1. en 2.1a.2., in verband met de uitvoering van de programma's in aanmerking komen voor subsidies, mits zij voldoen aan de criteria van artikel 186 van het Financieel Reglement.
- 2) Naast de criteria van artikel 186 van het Financieel Reglement zijn voor de subsidiabiliteit van kosten voor de in bijlage I, punten 1.4.1 en 1.4.2. bedoelde noodmaatregelen ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), van deze verordening de volgende criteria van toepassing:
 - a) zoals vermeld in artikel 193, lid 2, onder b), van het Financieel Reglement zijn kosten subsidiabel vóór de aanvangsdatum van de actie;
 - b) dergelijke kosten kunnen ook subsidiabel zijn als gevolg van het nemen van maatregelen in verband met de vermoedelijke uitbraak van een ziekte of de aanwezigheid van een plaagorganisme, mits die uitbraak of aanwezigheid naderhand wordt bevestigd.

Kosten als bedoeld in dit lid, onder a), die in het specifieke, overeenkomstig artikel 16 vastgestelde werkprogramma moeten worden vermeld, zijn subsidiabel vanaf de datum van kennisgeving van de uitbraak van de ziekte of de aanwezigheid van het plaagorganisme aan de Commissie.

Cumulatieve, complementaire en gecombineerde financiering

- 1) Aan een actie waaraan door een ander programma van de Unie een bijdrage is toegekend, kan ook een bijdrage worden toegekend uit het programma, op voorwaarde dat de bijdragen niet dezelfde kosten dekken. De regels van elk programma van de Unie zijn van toepassing op de respectieve bijdragen ervan aan de actie. De cumulatieve financiering mag niet hoger zijn dan de totale subsidiabele kosten van de actie en de steun uit de verschillende programma's van de Unie kan pro rata worden berekend overeenkomstig het document waarin de steunvoorwaarden zijn vastgesteld.
- 2) (Acties waaraan in het kader van Horizon 2020 of Horizon Europa een excellentie-keurcertificering is toegekend, of die voldoen aan de volgende cumulatieve vergelijkende voorwaarden:
 - a) zij zijn beoordeeld in een oproep tot het indienen van voorstellen in het kader van het programma;
 - b) zij voldoen aan de minimumeisen inzake kwaliteit van die oproep tot het indienen van voorstellen;
 - c) zij kunnen wegens budgetbeperkingen niet in het kader van die oproep tot het indienen van voorstellen worden gefinancierd;

kunnen steun ontvangen uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds, het Europees Sociaal Fonds+ of het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, overeenkomstig artikel [67], lid 5, van Verordening (EU) XX [GB-verordening] en artikel [8] van Verordening (EU) XX [financiering, beheer en monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid], op voorwaarde dat die maatregelen in overeenstemming zijn met de doelstellingen van het betrokken programma. De regels van het Fonds dat steun verleent, zijn van toepassing.)⁶²

⁶² Over deze bepaling wordt nog steeds gedebatteerd in andere voorbereidende instanties van de Raad. In dit stadium is over lid 2 bijgevolg nog geen conclusie mogelijk.

- 3) Een concrete actie kan steun ontvangen uit een of meer programma's van de Unie. In die gevallen worden in een betalingsaanvraag gedeclareerde uitgaven niet gedeclareerd in een betalingsaanvraag voor een ander programma.
- 4) Het bedrag van de in de betalingsaanvraag op te nemen uitgave kan voor elk betrokken programma pro rata worden berekend overeenkomstig het document waarin de steunvoorwaarden zijn vastgesteld.

HOOFDSTUK III

BLENDINGVERRICHTINGEN

Artikel 15

Blendingverrichtingen

Blendingverrichtingen waartoe in het kader van dit programma is besloten, worden conform de [InvestEU-verordening] en titel X van het Financieel Reglement uitgevoerd.

HOOFDSTUK IV

PROGRAMMERING, MONITORING, UITVOERING EN CONTROLE

Artikel 16

Uitvoering van het programma

- 1) Het programma wordt uitgevoerd door middel van werkprogramma's als bedoeld in artikel 110 van het Financieel Reglement. Elk van de in deze verordening beschreven specifieke doelstellingen wordt uitgevoerd middels een jaarlijks of meerjarig werkprogramma. Indien er echter synergie tussen specifieke doelstellingen kan worden verwezenlijkt, kunnen de noodzakelijke bepalingen in een gezamenlijk werkprogramma worden uitgevoerd.

Teneinde de uitvoering van het programma te waarborgen, worden aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden toegekend om werkprogramma's vast te stellen. Deze bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig de in artikel 21 bedoelde procedure.

Het werkprogramma beschrijft in detail:

- a) de beoogde doelstellingen per actie, die overeenstemmen met de in artikel 3 vermelde algemene en specifieke doelstellingen, een vermelding van het begrote bedrag voor elk van de in artikel 6 beschreven financieringsvormen, een totaalbedrag voor alle acties en een indicatief tijdsschema voor de uitvoering;
- b) voor subsidies, de essentiële evaluatiecriteria die zodanig worden vastgesteld dat de in het programma nagestreefde doelstellingen optimaal kunnen worden gerealiseerd, en het maximale medefinancieringspercentage.

In de werkprogramma's wordt in voorkomend geval het voor blendingverrichtingen gereserveerde totaalbedrag opgenomen.

- 1a. Werkprogramma's voor de verwezenlijking van de specifieke doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), worden door de Commissie bij uitvoeringshandeling vastgesteld. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 21, lid 1, bedoelde procedure.
- 1b. Werkprogramma's voor de verwezenlijking van de specifieke doelstelling bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), i), worden door de Commissie bij uitvoeringshandeling vastgesteld. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 21, lid 2, bedoelde procedure.
- 2) Werkprogramma's voor de verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), zoals weergegeven in artikel 8, lid 2, en bijlage I, worden uiterlijk op 30 april van het jaar dat aan de uitvoering voorafgaat, door de Commissie bij uitvoeringshandeling vastgesteld, mits de ontwerpbegroting is vastgesteld. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 21, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure.

- 3) In afwijking van lid 1 van dit artikel worden de in bijlage II bij deze verordening vermelde acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), van deze verordening, met inbegrip van initiatieven in verband met de herziening van prioriteiten, en via nauwe en gecoördineerde samenwerking in het Europees statistisch systeem, uitgevoerd overeenkomstig de artikelen 13, 14 en 17 van Verordening (EG) nr. 223/2009.

Artikel 17

Monitoring en verslaglegging

- 1) De indicatoren om verslag uit te brengen over de door het programma geboekte vooruitgang met de verwezenlijking van de in artikel 3, lid 2, vermelde specifieke doelstellingen, zijn in bijlage IV vastgelegd.
- 2) Opdat de geboekte vooruitgang met de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma doeltreffend worden beoordeeld, is de Commissie bevoegd overeenkomstig artikel 20 gedelegeerde handelingen vast te stellen teneinde de indicatoren in bijlage IV indien nodig te herzien of aan te vullen en deze verordening aan te vullen met bepalingen inzake de totstandbrenging van een kader voor monitoring en evaluatie.
- 3) Het prestatieverslagleggingssysteem waarborgt dat de gegevens voor het monitoren van de uitvoering en de resultaten van het programma tijdig en op doelmatige en doeltreffende wijze worden verzameld. Daartoe worden evenredige verslagleggingsvereisten opgelegd aan de ontvangers van middelen van de Unie en, in voorkomend geval, de lidstaten.

Evaluatie

- 1) Evaluaties worden tijdig verricht zodat zij in de besluitvorming kunnen worden meegenomen.
- 2) De tussentijdse evaluatie van het programma wordt verricht zodra voldoende informatie over de uitvoering van het programma beschikbaar is, doch uiterlijk vier jaar nadat met de uitvoering van het programma is begonnen, en ten minste zes maanden voordat een nieuw programmavoorstel voor de volgende periode voor een meerjarig financieel kader wordt ingediend.
- 3) In verband met de verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c), ii), stelt de Commissie een jaarlijks verslag op over de werkzaamheden van de International Financial Reporting Standards Foundation met betrekking tot de ontwikkeling van de International Financial Reporting Standards, van de PIOB en van de EFRAG. De Commissie zendt het verslag toe aan het Europees Parlement en de Raad.
- 4) Overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EG) nr. 223/2009 raadpleegt de Commissie het Comité voor het Europees statistisch systeem (ESSC) aangaande het deel van de tussentijdse en eindevaluaties dat betrekking heeft op acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), van deze verordening alvorens zij die evaluaties vaststelt en indient bij het Europees Parlement en de Raad.

De Commissie raadpleegt het Europees Raadgevend Comité voor de statistiek aangaande het deel van de eindevaluatie dat betrekking heeft op acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), van deze verordening alvorens zij die evaluatie vaststelt en indient bij het Europees Parlement en de Raad.

- 5) Aan het einde van de uitvoering van het programma, doch uiterlijk vier jaar na afloop van de in artikel 1 genoemde periode, verricht de Commissie een eindevaluatie van het programma.
- 6) De Commissie deelt de conclusies van de evaluaties tezamen met haar opmerkingen en aanbevelingen mee aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's.

Artikel 19

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

Wanneer een derde land in het kader van een besluit in het kader van een internationale overeenkomst of op grond van enig ander rechtsinstrument aan het programma deelneemt, verleent het derde land de nodige rechten en toegang aan de bevoegde ordonnateur, het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en de Europese Rekenkamer, zodat deze hun respectieve bevoegdheden ten volle kunnen uitoefenen. In het geval van OLAF omvatten deze rechten het recht om onderzoeken, waaronder controles en verificaties ter plaatse, uit te voeren overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 betreffende onderzoeken door OLAF.

Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

- 1) De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
- 2) De in de artikelen 9 en 17 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend tot en met 31 december 2028.
- 3) Het Europees Parlement of de Raad kan de in de artikelen 9 en 17 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het besluit wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het besluit laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
- 4) Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.
- 5) Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
- 6) Een overeenkomstig de artikelen 9 en 17 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van die handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad vóór het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Comitéprocedure

- 1) Met betrekking tot de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder b), wordt de Commissie bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

- 2) Met betrekking tot de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d), i), wordt de Commissie bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

- 3) Met betrekking tot de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), wordt de Commissie bijgestaan door het bij artikel 58 van Verordening (EG) nr. 178/2002 ingestelde Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.

Wanneer het advies van het comité via een schriftelijke procedure dient te worden verkregen, wordt die procedure zonder resultaat beëindigd indien, binnen de termijn voor het uitbrengen van het advies, door de voorzitter van het comité daartoe wordt besloten of door een eenvoudige meerderheid van de leden van het comité daarom wordt verzocht.

Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

HOOFDSTUK V

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 22

Informatie, communicatie en publiciteit

- 1) De ontvangers van financiering van de Unie erkennen de oorsprong van en geven zichtbaarheid aan de financiering van de Unie (met name wanneer zij de acties en de resultaten ervan promoten) door meerdere doelgroepen, waaronder de media en het grote publiek, pertinente informatie te verstrekken.
- 2) De Commissie voert informatie- en communicatieacties uit met betrekking tot het programma alsmede de acties en de resultaten ervan. De aan het programma toegewezen financiële middelen dragen tevens bij aan de institutionele communicatie over de politieke prioriteiten van de Unie, voor zover zij verband houden met de in artikel 3 bedoelde doelstellingen.
- 3) De Commissie (Eurostat) voert informatie- en communicatieacties uit in verband met de verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f), waaronder de acties en resultaten ervan die verband houden met de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken, met inachtneming van de statistische beginselen die zijn neergelegd in Verordening (EG) nr. 223/2009.

Artikel 23

Intrekking

De Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 en (EU) 2017/826 worden ingetrokken met ingang van 1 januari 2021.

Artikel 24

Overgangsbepalingen

- 1) Deze verordening vormt geen beletsel voor de voortzetting of de wijziging van de betrokken acties tot de afsluiting ervan op grond van de Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 en (EU) 2017/826, die op de betrokken acties van toepassing blijven totdat zij worden afgesloten.
- 2) De financiële middelen voor het programma kunnen tevens de uitgaven dekken voor noodzakelijke technische en administratieve assistentie om de overgang te waarborgen tussen het programma en de maatregelen die zijn vastgesteld in het kader van de voorgaande programma's die bij de in lid 1 genoemde handelingen zijn vastgesteld.
- 3) Zo nodig kunnen voor het beheer van acties die op 31 december 2027 nog niet zijn voltooid, ook na 2027 kredieten ter dekking van de in artikel 4, lid 3, bedoelde uitgaven in de begroting worden opgenomen.

Artikel 25

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2021. Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement Voor de Raad

De voorzitter De voorzitter

BIJLAGE I

Subsidiabele acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e)

De volgende acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder b), komen in aanmerking voor financiering:

- 1) Veterinaire en fytosanitaire noodmaatregelen
- 1.1. Veterinaire en fytosanitaire noodmaatregelen die moeten worden genomen ten gevolge van de officiële bevestiging dat een van de in bijlage III opgenomen dierziekten of zoönosen optreedt of ten gevolge van de officiële bevestiging van de aanwezigheid van plantenplagen of wanneer de gezondheidsstatus van mensen, dieren of planten in de Unie rechtstreeks in gevaar komt.

De in de eerste alinea bedoelde maatregelen worden onmiddellijk uitgevoerd en de toepassing ervan voldoet aan de bepalingen van het desbetreffende recht van de Unie.

- 1.2. Met betrekking tot fytosanitaire noodgevallen, de volgende door de lidstaten te nemen maatregelen ter bestrijding van een uitbraak van plagen in een bepaald gebied:
 - (a) tegen een EU-quarantaineorganisme gerichte uitroeiings- en preventiemaatregelen, genomen door de bevoegde autoriteit van een lidstaat op grond van artikel 17 van Verordening (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad⁶³ of op grond van de overeenkomstig artikel 28, lid 1 of lid 3, van die verordening vastgestelde maatregelen van de Unie;

⁶³ Verordening (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten, tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 228/2013, (EU) nr. 652/2014 en (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van de Richtlijnen 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG en 2007/33/EG van de Raad (PB L 317 van 23.11.2016, blz. 4).

- (b) door de bevoegde autoriteit van een lidstaat op grond van artikel 29, lid 1, artikel 30, lid 1, of artikel 30, lid 4, van Verordening (EU) 2016/2031 genomen uitroeings- en preventiemaatregelen die gericht zijn tegen plaagorganismen die niet in de lijst van EU-quarantaineorganismen zijn opgenomen, maar volgens de in die artikelen van die verordening beschreven criteria als EU-quarantaineorganismen kunnen worden aangemerkt;
- (c) aanvullende beschermende maatregelen tegen de verspreiding van een plaagorganisme waartegen op grond van artikel 28, lid 1, en artikel 30, lid 1, van Verordening (EU) 2016/2031 andere maatregelen van de Unie zijn genomen dan de onder a) en b) van dit punt bedoelde uitroeings- en preventiemaatregelen, indien die maatregelen essentieel zijn om de Unie tegen verdere verspreiding van dat plaagorganisme te beschermen.

1.3. Ook de volgende maatregelen kunnen door de Unie worden gefinancierd:

- 1.3.1. beschermende of preventiemaatregelen wanneer de gezondheidsstatus van de Unie rechtstreeks in gevaar komt doordat een van de in een lijst in bijlage III opgenomen dierziekten en zoönosen optreedt of zich verspreidt op het grondgebied van een derde land, een lidstaat of een LGO, alsmede beschermende maatregelen of andere relevante activiteiten ter ondersteuning van de gezondheidsstatus van planten in de Unie;
- 1.3.2. maatregelen als bedoeld in deze bijlage die worden uitgevoerd door twee of meer lidstaten die nauw samenwerken om de uitbraak van een dierziekte of plantenplaag te beheersen;
- 1.3.3. het aanleggen van voorraden biologische producten voor het bestrijden van de in bijlage III opgenomen dierziekten en zoönosen wanneer de Commissie op verzoek van een lidstaat besluit dat het aanleggen van dergelijke voorraden in die lidstaat noodzakelijk is;
- 1.3.4. het aanleggen van voorraden biologische producten of de aankoop van vaccindoses wanneer het optreden of de verspreiding van een van de in een lijst in bijlage III opgenomen dierziekten en zoönosen in een derde land of in een lidstaat een bedreiging voor de Unie kan vormen.

1.4. Subsidiabele kosten

1.4.1. Veterinaire noodmaatregelen

De volgende kosten die de lidstaten bij de uitvoering van de in artikel 3, lid 2, onder e), bedoelde maatregelen maken, kunnen in aanmerking komen voor financiering uit hoofde van dat lid:

- a) kosten voor de compensatie van eigenaars voor de waarde van hun geslachte of geruimde dieren, beperkt tot de marktwaarde van dergelijke dieren als zij niet door de ziekte waren getroffen;
- b) kosten voor het slachten of ruimen van de dieren en de daaraan gerelateerde transportkosten;
- c) kosten voor de compensatie van eigenaars voor de waarde van hun vernietigde producten van dierlijke oorsprong, beperkt tot de marktwaarde van die producten onmiddellijk voordat een vermoeden van de ziekte ontstond of werd bevestigd;
- d) kosten voor de reiniging, desinfectie en ontsmetting van het bedrijf en de apparatuur, op basis van de epidemiologie en de eigenschappen van de ziekteverwekker;
- e) kosten voor het vervoer en de destructie van besmet diervoeder en, voor zover dat niet kan worden ontsmet, van besmette apparatuur;
- f) kosten voor de aankoop, de opslag, het beheer of de distributie van vaccins en aas-vaccins, alsook de kosten voor de inoculatie zelf, als de Commissie daartoe besluit of dat toestaat;
- g) kosten voor het vervoer en de verwijdering van kadavers;
- h) in uitzonderlijke en terdege gemotiveerde gevallen, kosten van serologische of virologische surveillancetests en aan verplaatsing voorafgaande tests in beperkingszones en eventuele overige kosten die essentieel zijn voor de uitroeiing van de ziekte.

1.4.2. Fytosanitaire noodmaatregelen

De volgende kosten die lidstaten bij de uitvoering van de in artikel 3, lid 2, onder e), bedoelde maatregelen maken, kunnen in aanmerking komen voor subsidies uit hoofde van dat artikel:

- a) kosten voor personeel dat rechtstreeks betrokken is bij de maatregelen, ongeacht de status van het personeel, en kosten voor de huur van apparatuur, voor verbruiksgoederen en voor andere noodzakelijke materialen, voor behandelingsproducten, voor bemonstering en voor laboratoriumtests;
- b) kosten voor dienstencontracten met derden voor de uitvoering van een deel van de maatregelen;
- c) kosten voor het compenseren van de betrokken exploitanten of eigenaars voor de behandeling, vernietiging en daaropvolgende verwijdering van planten, van plantaardige producten en van andere materialen, alsmede voor de reiniging en ontsmetting van bedrijfsgebouwen, grond, water, bodem, groeimedia, faciliteiten, machines en apparatuur;
- d) kosten voor het compenseren van de betrokken eigenaars voor de waarde van de vernietigde planten, plantaardige producten en andere materialen die onder de in artikel 17, artikel 28, lid 1, artikel 29, lid 1, en artikel 30, lid 1, van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde maatregelen vallen, beperkt tot de marktwaarde van dergelijke planten, plantaardige producten en andere materialen als zij niet door de ziekte waren getroffen; de eventuele restwaarde wordt van de compensatie afgetrokken; en
- e) in uitzonderlijke en terdege gemotiveerde gevallen, de kosten die worden gemaakt bij de uitvoering van andere noodzakelijke maatregelen dan de onder a) tot en met d) bedoelde maatregelen.

De onder d) bedoelde compensatie voor eigenaars is uitsluitend subsidiabel indien de maatregelen onder toezicht van de bevoegde autoriteit zijn uitgevoerd.

2. Jaarlijkse of meerjarige veterinaire en fytosanitaire programma's

2.1. Jaarlijkse of meerjarige veterinaire en fytosanitaire programma's voor de uitroeiing, bestrijding en surveillance van de in bijlage III opgenomen dierziekten en zoönosen en van voor planten schadelijke organismen moeten met inachtneming van de bepalingen van de toepasselijke wetgeving van de Unie worden uitgevoerd.

De voorwaarden voor acties om in aanmerking te komen voor financiering worden in het in artikel 16 bedoelde werkprogramma uiteengezet.

De programma's worden uiterlijk 31 mei van het jaar voorafgaand aan de geplande uitvoeringsperiode bij de Commissie ingediend.

De Commissie maakt uiterlijk op 30 november van elk jaar het volgende aan de lidstaten bekend:

- a) de lijst van nationale programma's die technisch zijn goedgekeurd en voor medefinanciering worden voorgedragen;
- b) het voorlopige bedrag dat aan elk programma wordt toegewezen;
- c) het voorlopige maximum van de financiële bijdrage van de Unie voor elk programma; en
- d) eventuele voorlopige voorwaarden die aan de financiële bijdrage van de Unie kunnen worden verbonden.

De Commissie keurt de nationale programma's en de financiering ervan elk jaar uiterlijk op 31 januari goed door middel van een subsidieovereenkomst betreffende de uitgevoerde maatregelen en gemaakte kosten.

Na indiening van de tussentijdse financiële verslagen door de begunstigden, uiterlijk op 31 augustus van het jaar van uitvoering, kan de Commissie de subsidieovereenkomsten zo nodig wijzigen voor de hele subsidiabiliteitsperiode.

2.1a. Subsidiabele kosten

2.1a.1. De volgende kosten die de lidstaten bij de uitvoering van de nationale veterinaire programma's maken, kunnen in aanmerking komen voor medefinanciering door de EU:

- a) kosten voor de bemonstering van dieren;

- b) kosten voor tests, mits deze beperkt zijn tot:
 - i) kosten voor testkits, reagentia en verbruiksgoederen die identificeerbaar zijn en specifiek voor de uitvoering van die tests worden gebruikt;
 - ii) kosten voor personeel dat rechtstreeks betrokken is bij de uitvoering van de tests, ongeacht de status van het personeel;
- c) kosten voor de compensatie van eigenaars voor de waarde van hun geslachte of geruimde dieren, beperkt tot de marktwaarde van dergelijke dieren als zij niet door de ziekte waren getroffen;
- d) kosten voor het slachten of ruimen van de dieren;
- e) kosten voor de compensatie van eigenaars voor de waarde van hun vernietigde producten van dierlijke oorsprong, beperkt tot de marktwaarde van die producten onmiddellijk voordat een vermoeden van de ziekte ontstond of werd bevestigd;
- f) kosten voor de aankoop, de opslag, de inoculatie, het beheer of de distributie van voor de programma's gebruikte vaccindoses of aasvaccins;
- g) kosten voor de reiniging, ontsmetting en desinfectie van het bedrijf en de apparatuur, op basis van de epidemiologie en de eigenschappen van de ziekteverwekker; en
- h) in uitzonderlijke en terdege gemotiveerde gevallen, de kosten die worden gemaakt bij de uitvoering van andere noodzakelijke maatregelen dan de onder a) tot en met g) bedoelde maatregelen.

Voor de toepassing van punt c) van de eerste alinea wordt de eventuele restwaarde van de dieren van de vergoeding afgetrokken.

Voor de toepassing van punt d) van de eerste alinea wordt de eventuele restwaarde van niet-uitgebroede eieren die een warmtebehandeling hebben ondergaan, van de vergoeding afgetrokken.

2.1a.2. De volgende kosten die de lidstaten bij de uitvoering van de nationale fytosanitaire programma's maken, kunnen in aanmerking komen voor medefinanciering door de EU:

- a) bemonsteringskosten;
- aa) kosten voor visuele onderzoeken;
- b) kosten voor tests, mits deze beperkt zijn tot:
 - i) kosten voor testkits, reagentia en verbruiksgoederen die identificeerbaar zijn en specifiek voor de uitvoering van de tests worden gebruikt;
 - ii) kosten voor personeel dat rechtstreeks betrokken is bij de uitvoering van de tests, ongeacht de status van dat personeel;
- c) kosten voor personeel dat rechtstreeks betrokken is bij de maatregelen, ongeacht de status van het personeel, en kosten voor de huur van apparatuur, voor verbruiksgoederen en voor andere noodzakelijke materialen, voor behandelingsproducten, voor bemonstering en voor laboratoriumtests;
- d) kosten voor dienstencontracten met derden voor de uitvoering van een deel van de maatregelen;
- e) kosten voor het compenseren van de betrokken exploitanten of eigenaars voor de behandeling, vernietiging en daaropvolgende verwijdering van planten, van plantaardige producten en van andere materialen, alsmede voor de reiniging en ontsmetting van bedrijfsgebouwen, grond, water, bodem, groeimedia, faciliteiten, machines en apparatuur;
- f) kosten voor het compenseren van de betrokken eigenaars voor de waarde van de vernietigde planten, plantaardige producten en andere materialen die onder de in artikel 17, artikel 28, lid 1, artikel 29, lid 1, en artikel 30, lid 1, van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde maatregelen vallen, beperkt tot de marktwaarde van dergelijke planten, plantaardige producten en andere materialen als zij niet door de ziekte waren getroffen; de eventuele restwaarde wordt van de compensatie afgetrokken; en

- g) in uitzonderlijke en terdege gemotiveerde gevallen, de kosten die worden gemaakt bij de uitvoering van andere noodzakelijke maatregelen dan de onder a) tot en met f) bedoelde maatregelen.

De onder f) bedoelde compensatie voor eigenaars is uitsluitend subsidiabel indien de maatregelen onder toezicht van de bevoegde autoriteit zijn uitgevoerd.

2.2. Indien het uitbreken of de verspreiding van een van de in bijlage III opgenomen dierziekten of zoönosen waarschijnlijk een bedreiging voor de gezondheidsstatus van de Unie inhoudt, kunnen de lidstaten, om de Unie tegen de insleep van een van die ziekten of zoönosen te beschermen of wanneer beschermingsmaatregelen nodig zijn om de gezondheidsstatus van planten te ondersteunen, in hun nationale programma's maatregelen opnemen die in samenwerking met de autoriteiten van derde landen op het grondgebied van die landen moeten worden uitgevoerd. Financiering door de Unie kan onder dezelfde voorwaarden en voor dezelfde doeleinden rechtstreeks aan de bevoegde autoriteiten van derde landen worden toegekend.

2.3. Met betrekking tot fyto-sanitaire programma's kan aan de lidstaten voor de volgende maatregelen financiering door de Unie worden toegekend:

- a) onderzoeken voor welbepaalde perioden waarin ten minste wordt gecontroleerd op:
 - de aanwezigheid van EU-quarantaineorganismen, en tekenen of symptomen van plaagorganismen die vallen onder de in artikel 29 van Verordening (EU) 2016/2031 bedoelde maatregelen of onder maatregelen vastgesteld krachtens artikel 22, lid 1 of artikel 30, lid 1, van die verordening, of, in voorkomend geval, krachtens de artikelen 47 tot en met 77 van Verordening (EU) 2017/625;
 - prioritaire plaagorganismen krachtens artikel 24, lid 1, van Verordening (EU) 2016/2031;

- b) onderzoeken voor welbepaalde perioden waarin ten minste wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van andere plaagorganismen dan de onder a) bedoelde plaagorganismen die een nieuw risico voor de Unie kunnen vormen en waarvan de binnenkomst of de verspreiding aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het grondgebied van de Unie;
- c) tegen een EU-quarantaineorganisme gerichte uitroeiings- en preventiemaatregelen, genomen door de bevoegde autoriteit van een lidstaat op grond van artikel 17 van Verordening (EU) 2016/2031 of op grond van de overeenkomstig artikel 28, lid 1 of lid 3, van die verordening vastgestelde maatregelen van de Unie;
- d) door de bevoegde autoriteit van een lidstaat op grond van artikel 29, lid 1, artikel 30, lid 1, of artikel 30, lid 4, van Verordening (EU) 2016/2031 genomen uitroeiings- en preventiemaatregelen die gericht zijn tegen plaagorganismen die niet in de lijst van EU-quarantaineorganismen zijn opgenomen, maar volgens de in die artikelen van die verordening beschreven criteria als EU-quarantaineorganismen kunnen worden aangemerkt;
- e) aanvullende beschermende maatregelen tegen de verspreiding van een plaagorganisme waartegen op grond van artikel 28, lid 1, en artikel 30, lid 1, van Verordening (EU) 2016/2031 andere maatregelen van de Unie zijn genomen dan de onder c) en d) van dit punt bedoelde uitroeiings- en preventiemaatregelen en de onder f) van dit punt bedoelde inperkingsmaatregelen, indien die maatregelen essentieel zijn om de Unie tegen verdere verspreiding van dat plaagorganisme te beschermen;
- f) maatregelen om een plaagorganisme in te perken waartegen op grond van artikel 28, lid 2, van Verordening (EU) 2016/2031 of op grond van artikel 30, lid 3, van die verordening inperkingsmaatregelen van de Unie zijn genomen, in een besmet gebied waar dat plaagorganisme niet kan worden uitgeroeid, indien die maatregelen essentieel zijn om de Unie tegen verdere verspreiding van het plaagorganisme te beschermen.

In het in artikel 16 bedoelde werkprogramma wordt de lijst vastgesteld van plaagorganismen die onder deze maatregelen vallen.

2a. Aan de lidstaten kan financiering door de Unie worden toegekend voor het uitvoeren van fyto-sanitaire programma's voor de bestrijding van plaagorganismen in de in artikel 355, lid 1, VWEU bedoelde ultraperifere gebieden die buiten het geografisch toepassingsgebied van Verordening (EU) nr. 2016/2031 vallen, zulks in overeenstemming met de in artikel 24 van Verordening (EU) nr. 228/2013 vervatte doelstellingen ("programma's voor de ultraperifere gebieden"). Die programma's betreffen activiteiten die nodig zijn om te waarborgen dat in die gebieden de toepasselijke Unie- en wel nationale voorschriften voor de bestrijding van plaagorganismen correct worden toegepast.

3. Activiteiten om de verbetering van het dierenwelzijn te ondersteunen.
4. De in de artikelen 92, 95 en 97 van Verordening (EU) 2017/625 bedoelde referentielaboratoria van de Europese Unie en de in artikel 29 van Verordening (EU) 2016/1012 bedoelde referentiecentra van de Europese Unie.
- 4a. Het verkrijgen van een accreditering inzake methoden voor tests en diagnoses bij nationale referentielaboratoria voor plantgezondheid tot drie jaar na de aanwijzing van de referentielaboratoria van de Europese Unie van het specifieke gebied.
5. De gecoördineerde controleprogramma's en verzameling van informatie en gegevens, als bedoeld in artikel 112 van Verordening (EU) 2017/625.
6. Activiteiten ter voorkoming van voedselverspilling en ter bestrijding van voedselfraude.
7. Activiteiten voor de ondersteuning van duurzame productie en consumptie van levensmiddelen.
8. Databanken en geautomatiseerde informatiebeheersystemen die nodig zijn om de regelgeving in verband met de doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), doeltreffend en doelmatig toe te passen, en die een bewezen toegevoegde waarde hebben voor de Unie als geheel.
9. De opleiding van de personeelsleden van de bevoegde autoriteiten die belast zijn met officiële controles en van andere partijen die betrokken zijn bij het beheer en/of de preventie van dierziekten of voor planten schadelijke organismen, als bedoeld in artikel 130 van Verordening (EU) 2017/625.

10. De reis- en verblijfskosten en dagvergoedingen die deskundigen van de lidstaten maken doordat zij door de Commissie zijn aangewezen om haar deskundigen bij te staan, overeenkomstig artikel 116, lid 4, en artikel 120, lid 4, van Verordening (EU) 2017/625.
11. Technische en wetenschappelijke werkzaamheden, met inbegrip van studies en coördinatieactiviteiten, die nodig zijn om de regelgeving op het gebied dat verband houdt met de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), correct toe te passen en de aanpassing van die wetgeving aan de wetenschappelijke, technische en maatschappelijke ontwikkelingen.
12. Activiteiten die door de lidstaten of internationale organisaties worden uitgevoerd en die tot doel hebben de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), te verwezenlijken ter ondersteuning van de ontwikkeling en uitvoering van de regels die verband houden met die doelstelling.
13. Projecten die door een of meer lidstaten worden georganiseerd om de doeltreffende uitvoering van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e), te vergroten door gebruik te maken van innovatieve technieken en protocollen.
14. Ondersteuning van voorlichtings- en bewustmakingsinitiatieven van de Unie en de lidstaten die gericht zijn op betere, correcte en duurzame productie en consumptie van levensmiddelen, met inbegrip van activiteiten voor de preventie van voedselverspilling en voedselfraude, alsmede andere initiatieven die bijdragen tot een hoog gezondheidsniveau voor planten en dieren en de veiligheid van levensmiddelen en diervoeder, zulks binnen de uitvoering van de regels op het gebied van de specifieke doelstelling als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e).
15. Maatregelen voor de bescherming van de gezondheid van mens, dier en plant en van het dierenwelzijn die worden uitgevoerd op dieren, dierlijke producten, planten, plantaardige producten en andere relevante voorwerpen afkomstig uit derde landen aan een grens van de Unie.

BIJLAGE II

Subsidiabele acties ter verwezenlijking van de specifieke doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f)

Voor de uitvoering van het EU-beleid zijn hoogwaardige, vergelijkbare en betrouwbare statistische gegevens vereist over de economische, sociale, territoriale en milieusituatie in de Unie. Daarnaast maken Europese statistieken het voor Europese burgers mogelijk het democratische proces en het debat over de huidige staat en de toekomst van de Unie te begrijpen en eraan deel te nemen.

Samen met Verordening (EG) 223/2009 betreffende de Europese statistiek, en met name wat betreft de professionele onafhankelijkheid van statistische instellingen en de andere beginselen die in artikel 2 van Verordening (EG) 223/2009 zijn neergelegd, vormt het programma het algemene kader voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken voor 2021-2027. Europese statistieken worden op grond van dat kader en volgens de beginselen van de praktijkcode Europese statistieken en de kwaliteitscriteria van artikel 12, lid 1, van Verordening (EG) 223/2009 door middel van nauwe en gecoördineerde samenwerking binnen het Europees statistisch systeem (ESS) ontwikkeld, geproduceerd en verspreid.

De Europese statistieken die in dit kader worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid, dragen bij tot de uitvoering van het beleid van de Unie zoals bepaald in het VWEU en zoals ook tot uiting komt in de strategische prioriteiten van de Commissie.

Met dit meerjarige programma streeft het ESS ernaar zijn voortrekkersrol op statistisch gebied te behouden en voort te zetten. De Commissie zorgt bij het opstellen van de jaarlijkse werkprogramma's voor een doeltreffende prioritering en een jaarlijkse herziening van en rapportage over de statistische prioriteiten. Doel van de jaarlijkse werkprogramma's zal zijn dat Europese statistieken kunnen worden geproduceerd met de op nationaal en internationaal niveau beschikbare middelen.

Doorlopende onderzoeks- en innovatieactiviteiten worden gezien als belangrijke aanjagers voor het moderniseren van de Europese statistieken en het verbeteren van de kwaliteit ervan. Daarom moet bij het uitvoeren van dit meerjarig programma aanzienlijk worden geïnvesteerd in het opschalen van activiteiten op het gebied van de ontwikkeling van nieuwe methoden en methodieken, alsmede het verkennen van nieuwe gegevensbronnen voor het produceren van statistieken.

Ter verwezenlijking van de specifieke doelstellingen als bedoeld in **artikel 3, lid 2, onder f)**, worden de volgende acties uitgevoerd:

Economische en monetaire unie, globalisering en handel

- verstrekken van hoogwaardige vergelijkbare en betrouwbare statistieken om de procedure bij buitensporige tekorten en de jaarlijkse cyclus voor economische monitoring en oriëntatie van de Unie te onderbouwen;
- verstrekken en waar nodig aanscherpen van de voornaamste Europese economische indicatoren (VEEI's);
- verstrekken van statistieken en methodologische richtsnoeren inzake de statistische behandeling van de investerings- en begrotingsinstrumenten met betrekking tot het ondersteunen van de economische convergentie, financiële stabiliteit, werkgelegenheid en investeringen;
- verstrekken van statistieken voor de vaststelling van de eigen middelen en de bezoldigingen en pensioenen van het personeel van de EU;
- beter meten van de handel in goederen, op basis van de uitwisseling van microgegevens binnen het ESS, de handel in diensten, buitenlandse directe investeringen, mondiale waardeketens en het effect van de mondialisering op de economieën van de Unie;
- onderzoeken van de beschikbaarheid van gegevens en de mogelijkheid om statistieken te produceren voor het onderbouwen van het steunprogramma voor hervormingen.

Eengemaakte markt, innovatie en digitale transformatie

- verstrekken van hoogwaardige en betrouwbare statistieken voor de eengemaakte markt en belangrijke gebieden voor onderzoek en ontwikkeling;
- verstrekken van een meer en actuelere statistieken over de deeleconomie en de impact van de digitalisering op Europese bedrijven en burgers;
- onderzoeken van de beschikbaarheid van gegevens en de mogelijkheid om statistieken te produceren voor het onderbouwen van het Europees defensieactieplan.

Sociale dimensie van Europa

- verstrekken van hoogwaardige, actuele en betrouwbare statistieken ter ondersteuning van de Europese pijler van sociale rechten, het vaardighedenbeleid van de Unie en ander sociaal beleid van de Unie;
- verstrekken van statistieken in verband met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap;
- verrijken van statistieken over migratie, met name met betrekking tot de situatie en integratie van migranten, en de onderwijsbehoeften en kwalificatieniveaus van asielzoekers;
- ontwikkelen van vernieuwde programma's voor volks- en woningtelling na 2021 en bevolkingsstatistieken;
- verstrekken van statistieken in verband met de vergrijzing en bevolkingsprognoses ter ondersteuning van maatregelen inzake een vergrijzende samenleving;
- onderzoeken van de beschikbaarheid van gegevens en de mogelijkheid om statistieken te produceren op de volgende gebieden:
 - statistieken over seksegerelateerd geweld;
 - satellietrekeningen voor vaardigheden;
- nader onderzoek doen naar methodologische en andere vraagstukken in verband met zwartwerk ter ondersteuning van het Europees platform tegen zwartwerk.

Duurzame ontwikkeling, natuurlijke hulpbronnen en milieu

- monitoren van de vooruitgang met het behalen van de duurzameontwikkelingsdoelen (SDG's);
- verder ontwikkelen van de statistieken ter ondersteuning van de energiestrategie en de circulaire economie;
- verstrekken van centrale milieustatistieken en -indicatoren over onder meer afval, water, biodiversiteit, bossen, landgebruik, landbedekking en milieu-economische rekeningen;
- verstrekken van statistieken over het vracht- en passagiersvervoer ter ondersteuning van het beleid van de Unie, en
- ontwikkelen van andere indicatoren om intermodaliteit en de modal shift naar milieu-vriendelijkere vervoerswijzen te monitoren;
- verstrekken van actuele en relevante gegevens ten behoeve van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het gemeenschappelijk visserijbeleid en de beleidsdomeinen die verband houden met milieu, voedselveiligheid en dierenwelzijn;
- onderzoeken van de beschikbaarheid van gegevens en de mogelijkheid om statistieken te produceren op de volgende gebieden:
 - statistieken ter ondersteuning van de EU-strategie inzake kunststoffen;
 - klimaatstatistieken.

Economische, sociale en territoriale cohesie

- verstrekken van actuele en uitvoerige statistische indicatoren over regio's, met inbegrip van de ultraperifere gebieden van de Unie, steden en landelijke gebieden om de doeltreffendheid van het beleid inzake territoriale ontwikkeling te monitoren en te evalueren, en om de territoriale impact van sectoraal beleid te evalueren;
- in toenemende mate gebruikmaken van geospatiale gegevens en het beheer van geospatiale gegevens systematisch integreren en mainstreamen in de productie van statistieken;
- onderzoek doen naar de beschikbaarheid van gegevens en de mogelijkheden tot het produceren van:
 - indicatoren over de bestrijding van witwaspraktijken;
 - indicatoren over de strijd tegen terrorismefinanciering;
 - politie- en beveiligingsstatistieken.

Betere communicatie over Europese statistieken en de waarde ervan en deze bevorderen als een betrouwbare bron in de bestrijding van desinformatie

- systematisch bevorderen van Europese statistieken als een betrouwbare bron van informatie en het gemakkelijker maken voor factcheckers, onderzoekers en overheden om ze te gebruiken bij het bestrijden van desinformatie;
- de bestaande dialoog met gebruikers uitbreiden om de waarde van Europese statistieken te propageren en de behoeften en tevredenheid van gebruikers nauwlettend te volgen;
- het voor gebruikers gemakkelijker maken om toegang te krijgen tot statistieken en deze te begrijpen, onder meer met behulp van aantrekkelijke en interactieve visualisering, meer maatdiensten zoals gegevens op verzoek, en selfservice analyse;
- vaststellen van acties voor het bijbrengen van kennis aan zowel professionele gebruikers, burgers als jongeren, en het verbeteren van statistische geletterdheid;
- verder ontwikkelen en monitoren van het kader voor kwaliteitsborging voor Europese statistieken, onder meer door middel van collegiale toetsingen van de naleving door de lidstaten van de praktijkcode Europese statistieken;
- toegang verlenen tot microgegevens voor onderzoeksdoeleinden overeenkomstig artikel 23 van Verordening (EG) nr. 223/2009 en tegelijk de hoogste normen behouden inzake gegevensbescherming en statistische geheimhoudingsplicht.

De vruchten plukken van de datarevolutie en overgaan op slimme en betrouwbare statistieken

- gebruiken van meer nieuwe digitale gegevensbronnen in een multisource-omgeving en de fundamenteen leggen voor slimme en betrouwbare statistieken om nieuwe bijna-realtime statistieken te produceren met betrouwbare, op maat gemaakte algoritmen;
- ontwikkelen van nieuwe methoden voor het gebruik van gegevens in particulier bezit door toepassing van methoden voor privacybeschermende berekening en beveiligde multiparty-berekening;
- stimuleren van baanbrekend onderzoek en baanbrekende innovatie in officiële statistieken, onder meer door gebruik te maken van samenwerkingsnetwerken, en voorzien in opleidingsprogramma's inzake Europese statistieken;

Uitgebreide partnerschappen en statistische samenwerking

- versterken van het ESS-partnerschap en de samenwerking met het Europees Stelsel van centrale banken;
 - bevorderen van partnerschappen met publieke en private datahouders en de technologiesector om de toegang tot gegevens voor statistische doeleinden, de integratie van gegevens uit verschillende bronnen en het gebruik van de recentste technologieën te vergemakkelijken;
 - verbeteren van de samenwerking met onderzoeksinstituten en wetenschappelijke organisaties, met name wat betreft het gebruik van nieuwe gegevensbronnen, gegevensanalyse en de bevordering van statistische vaardigheden;
 - doorgaan met de samenwerking met internationale organisaties en derde landen ten voordele van mondiale officiële statistieken.
-

BIJLAGE III

Lijst van dierziekten en zoönosen

- 1) Dierziekten als bedoeld in artikel 5, lid 1, artikel 9, lid 1, onder a), b) en c), en artikel 28 van Verordening (EU) 2016/429;
 - 2) Zoönosen en zoönoseverwekkers als bedoeld in Verordening (EG) nr. 2160/2003 en in Richtlijn 2003/99/EG;
 - 3) Overdraagbare spongiforme encefalopathieën als bedoeld in Verordening (EG) nr. 999/2001.
-

BIJLAGE IV

Indicatoren

Doelstelling	Indicator
Doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder a)	1 – Aantal nieuwe klachten en gevallen van niet-naleving op het gebied van het vrij verkeer van goederen en diensten, alsook van de wetgeving van de Unie inzake overheidsopdrachten 2 – Services Trade Restrictiveness Index 3 – Aantal bezoeken van het portaal Uw Europa 4 – Aantal gezamenlijke markttoezichtcampagnes
Doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder b)	1 – Aantal kmo's dat steun ontvangt 2 – Aantal ondersteunde bedrijven dat partnerschappen tussen bedrijven heeft afgesloten
Doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder c) i) ii)	1 – Aandeel van Europese normen die door de lidstaten worden uitgevoerd als nationale normen op het totale aantal actieve Europese normen 2 – Percentage internationale normen voor financiële verslaglegging en audit dat door de Unie is bekrachtigd
Doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder d) i) ii)	1 – Index van de consumentensituatie 2 – Aantal standpuntnota's en reacties op openbare raadplegingen op het gebied van financiële diensten door begunstigen
Doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder e)	1 – Aantal succesvol uitgevoerde nationale veterinaire en fytosanitaire programma's
Doelstellingen als bedoeld in artikel 3, lid 2, onder f)	1- Effect van op het internet gepubliceerde statistieken: aantal vermeldingen op het internet en positieve/negatieve reacties.